Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 241 (5832).
21 ОКТЯБРЬ 1985 Й. ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

СОВЕТ ИТТИФОҚИ МЕҲНАТКАШЛАРИ! 1985 ЙИЛ ПЛАНИНИ БАЖАРАЙЛИК, ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТУГАЛЛАЙЛИК!

[КПСС Марказий Комитети Чақириқларидан].

XXVII ТОШКЕНТ ЖАСОРАТНОМАСИ

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР № 10

„ОҚ ОЛТИН"—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 19 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Фарғона	1,34	88,49
Наманган	1,75	83,80
Тошкент	1,86	83,69
Хоразм	1,09	79,42
Андижон	1,42	72,52
Бухоро	0,85	72,38
Сурхондарё	1,55	71,23
ҚҚАССР	1,47	70,49
Сирдарё	2,90	67,54
Навоий	1,01	64,61
Жиззах	2,21	59,90
Самарқанд	1,09	57,95
Қашқадарё	1,20	46,91
Республика бўйича	1,51	70.63

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ — ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ ГАЗЕТАЛАРИ ВА «ГЛАВТАШПАССАВТОТРАНС» БОШҚАРМАСИНИНГ ОТАЛИҚДАГИ ОБЛАСТЛАРНИНГ ПАХТА ДАЛАЛАРИДАГИ МАТБУОТ МАРКАЗИ.

Махсус мухбирларимиз Ҳ. Икромов, А. Хатамов, Р. Нуъмонов, Т. Каримовлар Жиззах ва Сирдарё областларидан хабар қиладилар.

КОСМОС ЗАБТКОРЛАРИГА ВАТАН МУКОФОТЛАРИ

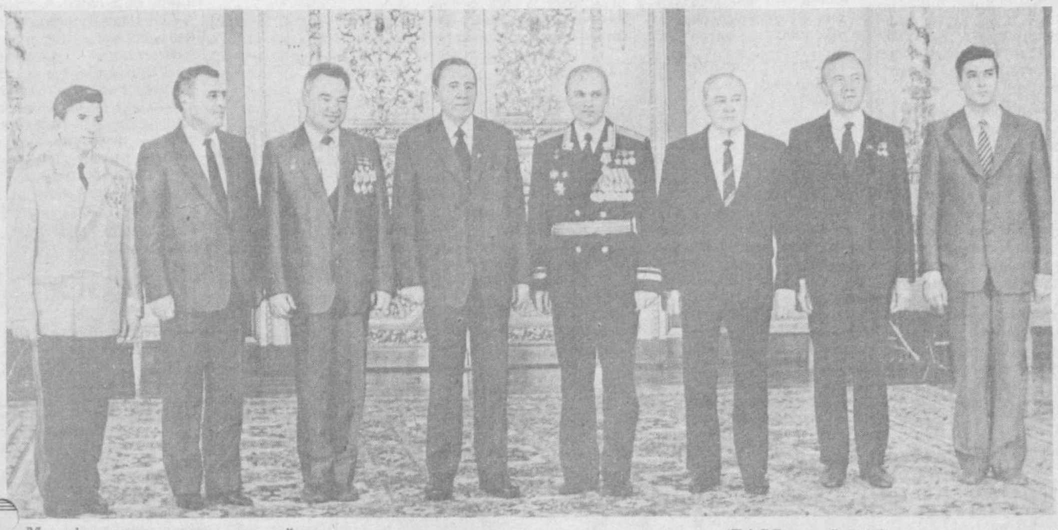

Мукофотларни топшириш пайти. (ТАСС — ЎзТАГ телефотоси).

Совет космонавт-учувчилари В. А. Жонибеков билан Г. М. Гречко «Салют» орбитал станцияси ичида муваффақиятли тугаллаган тўртинчи узоқ муддатли экспедициясининг биринчи босқичи космик фазони ўзлаштиришда янги катта қадам бўлди. Илк бор космик учиш вақтида экипаж қисман алмаштирилди, бу эса инсоннинг космик фаолиятида янги кенг истиқболлар очиб беради. Космик лабораториядан тинч мақсадларда планли асосда тадқиқотлар ўтказиш учун узлуксиз фойдаланиш мумкин бўлиб қолмоқда. Тадқиқотлар фундаментал фанлар соҳасида, шунингдек халқ хўжалигининг ғоят турли тармоқлари манфаатларини кўзлаб ўтказилмоқда.

18 октябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико В. А. Жонибеков билан Г. М. Гречкога Ватаннинг юксак мукофоти — Ленин орденини топширди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг бўлиб ўтган кенгайтирилган мажлисида КПСС Марказий Комитети 1985 йил октябрь Пленумининг якунлари муҳокама қилинди, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, партия Уставига киритиладиган ўзгартишлар ҳамда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986 — 1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаларини муҳокама этиш, пропаганда қилиш ва тушунтириш тартиби белгиланди.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг кўрсатмалари асосида республика халқ хўжалигида планларнинг қандай бажарилаётганлиги таҳлил этилди. Ҳозир барча ташкилий, сиёсий ва хўжалик куч-ғайрати, республика меҳнат коллективларининг бутун шижоати шу йилни ва умуман беш йилликни энг яхши натижалар билан туґаллашга, КПСС XXVII съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олишга қаратилиши кераклиги таъкидлаб ўтилди. Шу билан бирга, кўпгина корхоналар ва айрим тармоқлар ҳозирча белгиланган марраларни эгаллай олмади, ишлаб чиқаришнинг барқарор ўсишини таъминлай олмаяпти. Ҳамма жойда ҳам қувватлар ва машина-ускуналардан самарали фойдаланиляпти, деб бўлмайди. Меҳнат унумдорлигининг ўсиши суст. Капитал қурилишда, транспорт, савдо системасида, матлубот кооперацияси, маиший хизматда жиддий камчиликлар бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси партия-хўжалик активининг яқинда бўлиб ўтган йиғилиши республикани иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг тўққиз ойи ичидаги якунларини чуқур ва батафсил муҳокама қилиб, қолоқликка барҳам бериш борасида конкрет чоралар ишлаб чиққанлигини таъкидлади. Аммо ҳозирча ишда қатъий ўзгариш юз бергани йўқ. Партия, совет, хўжалик органлари КПСС Марказий Комитети 1985 йил октябрь Пленумининг кўрсатмаларига амал қилиб, ишлаб чиқаришни интенсивлашнинг мавжуд резервларидан фойдаланиш борасида шижоатли ишларни дарҳол авж олдириб юборишлари, ўз фаолиятларини партия қўяётган янги, юксак талабларни назарда тутиб, қайтадан қуришлари, конкрет ишларга қатъий киришиб, белгиланган ҳамма топшириқларни сўзсиз ва ҳеч қандай ўзгаришсиз бажаришга эришмоқлари лозим.

Марказий Комитет Бюросида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиштириб олиш ва тайёрлашнинг бориши билан боғлиқ масалалар хусусида алоҳида гапирилди.

Донли экинлар, хўл мева, сабзавот, узум ва картошкани йиғиштириб олишни туґаллаш учун шошилинч чоралар кўриш, чорва қишловига алоҳида эътибор бериш, мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш зарур, деб топилди. Пахта далаларида долзарб дамлар бошланди. Партия, совет ва хўжалик органларининг барча ташкилий ва сиёсий ишлари ҳамма одам ресурслари, материал ва техника ресурслари ҳозир пахта йиғим-теримини тезроқ туґаллашга қаратилиши керак. Бюро давлатни алдаш, қўшиб ёзиш ва кўзбўямачилик йўлидаги ҳар қандай уринишлар пайини қатъиян қирқишни, бепарволик ва хотиржамлик кўринишларига қарши қатъиян кураш олиб боришни талаб қилди. Республика ўзининг энг муҳим ватанпарварлик ва интернационал бурчини шараф билан адо этиб, 5 миллион 730 минг тонна пахта тайёрлаб давлатга сотиши керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси КПСС Марказий Комитети 1985 йил октябрь Пленуми ҳужжатларини кенг кўламда муҳокама қилиш ва тушунтириш вазифаларини белгилади, бу иш тартибини тасдиқлади, партия комитетларига, газеталар, телевидение ва радио редакцияларига, бошқа ташкилотларга тегишли топшириқлар берди.

Марказий Комитет Бюроси республика бир қанча министрликлари ва идораларининг 1986 —1990 йилларда РСФСР Нокоратупроқ зонасида қишлоқ хўжалиги ҳамда агросаноат комплекси бошқа тармоқлари объектларини қуришга оталиқ ёрдами бериш хусусидаги ташаббусини маъқуллади.

Халқ хўжалигига раҳбарликнинг баъзи бошқа масалалари кўриб чиқилди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

ҲУШЁР ТУРМУШ ТАРЗИ УЧУН

Партия совет кишиларининг турмуш нормаси тарзида ҳушёрликни қарор топтиришни коммунизмнинг онгли ва актив бинокорларини вояга етказиш, олға ҳаракатимизга халақит бераётган ҳамма иллатларни тугатиш соҳасидаги ишнинг энг муҳим йўналишларидан бири қилиб қўйди. Ўзбекистон республика Ҳушёрлик учун кураш кўнгилли жамиятининг 19 октябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган таъсис конференциясида шу ҳақда гапирилди. КПСС Марказий Комитетининг ичкиликбозлик ва алкоголизмни тугатиш тадбирлари тўғрисидаги қарорлари муносабати билан шу янги оммавий жамоат ташкилотининг вазифалари тўғрисида жамият ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Э. Ю. Юсупов доклад қилди.

Докладда ва Бухоро тўқимачилик комбинати ипўровчиси О. И. Черновалова, Наманган районидаги «Ленинград» колхозининг раиси Х. Мамажонов, Навоий областидаги «Бўстон» совхозининг механизатори Р. Валиева, В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг созловчиси Ю. Г. Елиференко, Ўлка медицинаси илмий-тадқиқот институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ё. Х. Тўрақулов ва бошқаларнинг нутқларида республикада ичкиликбозликка қарши ўтказилаётган ишда партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, меҳнат коллективлари, кенг жамоатчилик актив қатнашаётганликлари уқтириб ўтилди.

Ғоявий-тарбиявий иш, алкоголга қарши пропаганда, бошқа амалий чоралар ижобий натижалар бермоқда. Одамлар ичкиликбозликка муросасизлик билан қарайдиган бўлиб қолдилар, жамиятда ва ишлаб чиқаришда маънавий муҳит яхшиланмоқда, интизом, уюшқоқлик ва тартиб мустаҳкамланмоқда. Бу эса меҳнат унумдорлигининг ошишига, маҳсулот сифатининг яхшиланишига ёрдам бермоқда.

Республика Ҳушёрлик учун кураш кўнгилли жамияти алкоголизмга қарши ҳаракатни янада ривожлантиришга кўмаклашиши лозим. Бу жамият коммунистик ахлоқ ва маънавийлик нормаларини қарор топтиришда партия ташкилотларининг ишончли ёрдамчиси бўлиши керак. Мамлакатда Ленин партиясининг XXVII съездига кенг миқёсда тайёргарлик кўрилаётган бир пайтда бу иш алоҳида аҳамият касб этади.

Ўзларининг шахсий намунаси билан, соғлом турмуш учун актив кураши билан бошқаларга ибрат бўла оладиган ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонларнинг илғор намояндалари биринчи галда бўлажак жамият ва унинг ташкилотларининг ўзаги, негизи бўлишлари лозимлиги конференцияда уқтириб ўтилди. Жамиятнинг бошланғич ташкилотларини тузиш соҳасида масъулиятли ва жиддий иш қилиниши лозим. Бу ташкилотларнинг бурчи — меҳнат коллективларида, ўқув юртларида, аҳоли яшайдиган жойларда алкоголизмнинг олдини олиш ишини қизғин тус олдиришдан, бўш вақтни оқилона, мароқли ташкил этишда жуда фаол иштирок этишдан иборат.

Ҳар бир меҳнат ва ўқув коллективида ичкиликбозликка нисбатан муросасизлик вазиятини вужудга келтиришга сабот билан интилиш, аҳолида ҳушёр ва соғлом турмуш тарзини шакллантиришга қаратилган маъмурий-ҳуқуқий, социал-иқтисодий ва тарбиявий тадбирларни амалга оширишга бутун чоралар билан кўмаклашиш лозим. Алкоголизмга қарши ҳужумкор пропаганда олиб бориш, алкоголнинг одамлар ва айниқса, бўлажак авлодлар соғлиғи учун зарарини, ижтимоий ва шахсий турмушнинг ҳамма соҳаларига унинг салбий таъсирини ишонарли тарзда яққол очиб бериш зарур.

Шу мақсадда жуда хилма-хил воситалардан — маданият-маърифат ва медицина муассасаларининг, спорт иншоотларининг, кўргазмали агитация, матбуот, радио, телевидениенинг кенг имкониятларидан фойдаланиш керак. Хилма-хил қизиқарли клублар, шу жумладан аҳоли яшайдиган жойларда ҳам шундай клублар ташкил этиш, бадиий ва илмий-техникавий ижодкорликни ҳар томонлама ривожлантириш, янги, ичкиликсиз ўтказиладиган маросимлар ва урф-одатларни ишлаб чиқиб, жорий қилиш ташаббускорлари бўлиш керак.

Таъсис конференцияси республика Ҳушёрлик учун кураш кўнгилли жамиятининг кенгаши ва ревизия комиссиясини сайлади.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Ҳ. Абдуллаева, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. У. Султонова қатнашдилар.

* * *

Шу куни республика Ҳушёрлик учун кураш кўнгилли жамияти кенгашининг биринчи мажлиси бўлди, мажлисда правление сайланди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Э. Ю. Юсупов правление раиси этиб сайланди.

ИНТИЗОМ ВА ТАРТИБ МУСТАҲКАМЛАНСИН

19 октябрь куни Ўзбекистон ССР прокуратурасида қўшиб ёзиш ва давлат ҳисоботларини қасддан бузиб кўрсатишга қарши курашни кучайтириш масалаларига бағишланган идоралараро мувофиқлаштириш кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда республика ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва назорат этиш органларининг, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари қатнашдилар.

Кўзбўямачилик, порахўрлик, бошқа салбий ҳодисалар мамлакат иқтисодий ва социал ҳаётини, такомиллаштириш борасида кенг кўламли, новаторлик вазифаларини ҳал этишга, республика меҳнаткашларининг шу йил ва умуман беш йиллик план ва мажбуриятларини бажариш борасидаги қизғин ишларига, уларнинг Ленин партияси XXVII съездини муносиб кутиб олиш йўлидаги ғайрат-шижоатларига тамоман зиддир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг кенг кўламда қўллаб-қувватланаётган кўрсатмаларини амалга ошириш интизом ва уюшқоқликни анча мустаҳкамлашга, тартибга эришишга, кишиларнинг топширилган иш учун масъулиятини оширишга имкон берди.

Шу билан бирга, давлат манфаатларига зид хатти-ҳаракатларга қарши кураш ҳали ҳамманинг ва ҳар бир кишининг ҳам иши бўлиб қолмаганлигини кўрсатувчи мисоллар келтирилди. Масалан, яқинда ички ишлар органлари Навоий областида бош пиллахоналардан бирининг директори И. Б. Йўлдошевни фош қилди. У «Қизил Октябрь», «Қизил Ўзбекистон» колхозлари, «СССР 60 йиллиги» совхозидан пилла топширувчилар билан жиноий тил бириктириб, 2380 килограмм пилла қабул қилиб олинганлиги тўғрисида қалбаки квитанция ёзиб берган ва бунинг учун 12 минг сўм пора олган.

Сўзга чиққанлар мана шу ва бошқа мисолларни келтириб, баъзи министрликлар ва идоралар жойлардаги ўз муассасалари ва ташкилотлари фаолиятини тузук назорат этмаётганлигини, ҳисоботни бузиб ёзиш фактларига принципиал баҳо бермаётганлигини, қўшиб ёзиш ҳолларини таҳлил этмаётганлигини, бу ишларнинг пайини қатъиян қирқиш учун конкрет таъсирли чоралар кўрмаётганлигини таъкидладилар. Республика Қурилиш министрлиги ва Қишлоқ қурилиши министрлигига, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигига ва Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Ўзбекбирлашувга ҳамда Автомобиль транспорти министрлигига қарашли ташкилотларда кўзбўямачилик ҳоллари бор. Масалан, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигида саккизинчи қурилиш трестининг раҳбарларига тегишли таъсир чоралари кўрилмади. Бу трест Фарғона «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасида цех фойдаланишга топширилди, деб ўтган йилнинг декабридаёқ ҳисобот берган эди. Ҳолбуки, у ердаги ишлар яна бир неча ой давом қилган. Ҳисоботга уч миллион сўмдан ортиқ пул қонунга хилоф равишда ёзилган.

Кенгаш қатнашчилари ҳисобот бериш қоидаларини бузиш фактларининг олдини олишга, бундай ишларни ўз вақтида очиб ташлашга алоҳида эътибор бериш зарурлигини таъкидладилар. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва контрол органлари, министрликлар ва идоралар айбдорларнинг масъулияти тўғрисидаги масалаларни ҳал этишда журъатсизликка йўл қўймасликлари, порахўрлик ва кўзбўямачилик илдизларини қуритиш борасидаги ҳаракатларини мувофиқлаштириб туришлари керак.

Мувофиқлаштириш кенгаши қўшиб ёзишларга, давлат ҳисоботини бузиб кўрсатишларга қарши курашни кучайтириш борасида биргаликда қўшимча ишлар тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқди. (ЎзТАГ).

ҲИММАТИНГИЗГА БАЛЛИ, ҲАШАРЧИЛАР!

Тошкент Давлат маданият институти хореография бўлимининг студенти М. Холиқов «Матбуот марказига» йўллаган хатига ана шундай сарлавҳа қўйибди. У институт студентлари ва педагогларининг Сирдарё область Ильич райони пахтакорларига яқиндан ёрдам бераётгани ҳақида тўлиб-тошиб ҳикоя қилади. Ўзи билан бирга теримда актив қатнашаётган Муҳаббат Мансурова, Ўрмон Нурматов, Юлдуз Жўраеваларнинг номини фахр билан тилга олади. Бундай хатлар кўплаб келиб турибди. «Жиззахстепстрой» территориал бошқармасининг ходими Саъдулла Қозоқов эса бўлажак медикларнинг ҳимматини ҳақида тўлқинланиб ёзади...

Биз Тошкент Давлат маданият институти студентлари пахта тераётган Сирдарё область Ильич районидаги Узоқов номли совхоз пахтазорларида бўлдик. Студентлар еттита дала шийпонига жойлашганлар. Бўлажак кутубхоначилар, маданий-оқартув ходимлари шу кунларда пахтакорларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Жами еттита бригада ташкил этилган. Улар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа пухта йўлга қўйилган. Институтнинг 850 студентига 60 ўқитувчи бошқош бўляпти.

Бу ерда яна шуни таъкидлаб ўтиш керакки, ҳашарчи студентлар учун катта ғамхўрлик кўрсатиляпти. Учта врач, 16 та субординатор студентларнинг соғлиғидан мунтазам хабар олиб турибди. Студентлар учун барча шароитлар муҳайё этилган. Кўчма киноустановка, кўчма дўкон мунтазам хизмат кўрсатаяпти. Бадиий ҳаваскорлар ижросида тез-тез концертлар уюштириб турилибди. Агитбригада муваффақиятли иш олиб бормоқда. Дала шийпонларида мароқли меҳнатдан сўнг дискотекалар уюштириляпти.

Бу ғамхўрликка жавобан студентлар терим суръатини кун сайин оширишга, Улуғ Октябрнинг 68 йиллигини меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олишга интилмоқдалар.

— КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми материаллари студентлар ва педагогларда янгича ғайрат-шижоатни жўш урдириб юборди,— дейди штаб бошлиғи, ўқув ишлари бўйича проректор С. Хан — улар партиямизнинг XXVII съездига қувончли меҳнат армуғонлари тайёрлашга қарор бердилар. Ўқитувчи Б. Мирҳошимов етакчилик қилаётган бригада карвонбошилик қилаяпти.

Дарвоқе, студентларнинг бугунги ғайрат-шижоати ўзгача. 2-курс студентларидан С. Қозиев, М. Мажидова, Г. Мирзаева, Н. Хабибулина ва бошқалар теримда намуна бўлмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: маданият институтининг доцент С. Бурхонов етакчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадасининг илғорларини кўриб турибсиз.

Оммавий равишда

Шаҳар корхоналари, ташкилотлари ва муассасаларининг ишчи ва хизматчилари ҳар куни оммавий равишда Тошкент областининг Чиноз, Коммунистик, Ўрта Чирчиқ, Янгийўл ва бошқа районларига пахта терганий чиқишяпти. Мисол учун кеча 7 мингдан зиёд тошкентликлар пойтахт областининг деҳқонлари билан елкама-елка туриб, пахта тердилар. Кун охирига бориб хирмонга тўкилган пахта 40 тоннани ташкил этди.

Собир Раҳимов, Куйбишев, Чилонзор районларининг меҳнаткашлари теримда айниқса намуна бўлмоқдалар.

Мавсум бошидан бери ана шундай кундалик ҳашарлар ёрдамида терилган пахта 200 тоннадан ошиб кетди.

Шаҳарликлар айниқса шанба ва якшанба кунлари областнинг пахтачилик хўжаликларига кўпчилик бўлиб ҳашарга чиқишди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҳисобот ва сайловлар

МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР БЕРАДИ

Бугунгача республика пойтахти бошланғич партия ташкилотларида 1650 ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорлари, унда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев қилган доклад ҳисобот-сайлов кампаниясига янгича омил бахш этди.

«Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари А. Абдураҳмонов ҳисобот докладида шуни таъкидладики, Пленум қарорлари коммунистлар, барча меҳнаткашлар ҳаётида ғоят муҳим ўрин тутади, мамлакат партия ташкилотлари ва меҳнат коллективлари ишида бурилиш ясайдиган воқеа бўлиб қолади.

Долзарб масалаларга новаторларча ёндошиш

Ҳисобот докладлари ва коммунистларнинг сўзларида партия ўз сиёсатининг назарий ва амалий йўл-йўриқларидаги давомийликка принципиал аҳамият бераётгани ўзининг ёрқин ифодасини топяпти.

Айни пайтда тарихий тажрибага мувофиқ суратда партиянинг янги таҳрирдаги Программаси принципиал қоидалар билан бойитилди.

Коммунистлар шу кунларда партия йиғилишларида ҳисобот даврида қилинган ишларни таҳлил этиб, КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорлари асосида келгусидаги режаларни белгилаб олмоқдалар. Ҳамма жойда янги резервларни ишга солиш, ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш, тажрибаларни кенг ёйиш ҳақида, жонажон Коммунистик партиямизнинг XXVII съездини муносиб ютуқлар билан кутиб олиш тўғрисида қизғин сўз бормоқда.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

БУГУН ТОШКЕНТДА:

● Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг Собир Раҳимов районидаги 14-рельс пайвандлаш поезди коллективи йил бошидан буён буюртмачиларга жўнатган тайёр маҳсулоти 250 километрдан ошиб кетди. Жиззах, Ашхобод темир йўли бошқармаларининг буюртмалари муддатидан илгари адо этилди. Корхонада рельс пайвандлашда такомиллашган замонавий «КА 355 маркали» янги пайвандлаш аппарати ўрнатилди.

● Тошкентдаги ҳайкалтарошлик экспериментал ишлаб чиқариш комбинатининг Маъруфжон Хўжаев бошчилигидаги усталар бригадаси Ватанимиз пойтахти Москвага жўнаб кетди. Бу бригада пойтахтда янги улкан ёдгорликни катталаштиришда ҳамкасбларига яқиндан ёрдам беради. Бу ёдгорлик Курск ёйида Улуғ Ватан уруши йилларида қозонилган мислсиз ғалабага бағишлангандир. Ёдгорлик муаллифи— РСФСР халқ рассоми П. И. Бондаренко.

● Киров районидаги Фурқат номли 4-маданият уйи коллективи ташаббуси билан асбобсозлик заводида ишчи синфини улуғлашга бағишлаб янгича маросим ўтказилади. Унда корхонада янги ишга келган ёш ишчиларга гувоҳномалар тантанали топширилади. Маданият уйи бадиий ҳаваскорлик коллективлари бу маросимда концерт беришди.

● «Искра» кинотеатрида «Ўзбекфильм» киностудиясида ишланган «Қўпол қўниш» бадиий фильмининг ижодкорлари —постановкачи режиссёр М. Оғамирзаев, оператор Л. Травицкий, рассом А. Шибаев, артистлар В. Отабеков, К. Азимоваларнинг томошабинлар билан учрашуви бўлиб ўтди. Маросимда янги фильм муваффақият билан намойиш этилди.

ОБ-ҲАВО

● Бугун эрталаб соат 10 да Тошкентда 21 даража иссиқ бўлди. Бугун кечаси 12—14, эртага кундузи 17—19 даража иссиқ бўлади.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҳисобот ва сайловлар

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

УНУМДОРЛИК ҚАЕРДА БОЙ БЕРИЛЯПТИ?

«Ишлаб чиқаришни интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, тежамкорлик режимини кучайтириш, барча участкаларда уюшқоқлик ва интизомни ошириш, иш услубини такомиллаштириш масалалари диққат марказига қўйилиши керак».

(КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қароридан).

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси узун профиль цехи ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистлар камчиликлар ва нуқсонлар ҳақида рўйи-рост гапирдилар. Ўз таклифларини киритдилар. Партия ташкилотининг секретари А. Вильгоненко қилган ҳисобот докладида ишлаб чиқаришдаги аҳволнинг таҳлилига кўпгина саҳифалар бағишланди. Цехда ишлар яхшиланаётганига қарамай, ҳал этилмаётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Бугунги кунда ана шу муаммоларни ҳал этишга эътибор қаратилмаса, план-топшириқларни бажаришга салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

Бу цех уч марта ойлик ишлаб чиқариш планини бажара олмади. Маҳсулотларни комплектлаш ва бир маромда топшириш кўрсаткичлари паст бўлди. Бу агрегат-йиғув цехининг ишига ҳам ўз таъсирини кўрсатди. Ҳолбуки, мазкур цехда рақамли программалар билан бошқариладиган замонавий дастгоҳлар, янги техника воситалари ўрнатилган. Нега, унда цех иши бунақа кетяпти? Сабаби шундаки, станоклар доимо ҳам шай ҳолда бўлмайди. Дастгоҳларнинг смена коэффициенти ҳали жуда паст. Сўзга чиққанлар бунинг сабабларини ҳам очиб ташлашди. Механиклар иши бўш ташкил этилган, ижро интизоми паст. Қолаверса, бу ишга доимий раҳбарлик савияси ҳам етарли даражада эмас.

Иккинчи сменада дастгоҳлар тўла қувват билан ишлатилмаяпти. Негаки, тунги сменада дастгоҳлар тез-тез ишдан чиқиб туради. Уни тузатадиган киши топилмайди. Гоҳида шундай бўладики, навбатчи қилиб тайинланган слесарь дастгоҳнинг нимаси носоз эканлигини топа олмайди. Натижада эрталабгача бу дастгоҳ ишлатилмасдан бўш туради. Эрталаб мутахассислар келгач, омборхонадан то эҳтиёт қисмларни олиб тузатгунча орадан анча вақт ўтади...

Коммунист Ю. Шацкий ўз сўзида шуни таъкидладики, дастгоҳларга яхши қаралмаётгани учун ҳам улар тез-тез бузиляпти. Натижада маҳсулот сифатига ҳам бу салбий таъсир кўрсатяпти. Уларнинг кўпларида зарур қисм етишмагандан улар гоҳида уни ўзларича созлашга мажбур бўлмоқдалар. Цехда эски дастгоҳлар ҳам ҳали оз эмас...

Коммунистлар техника бўлимига ҳам эътироз билдирдилар. Бу бўлим рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳларга хизмат қилади. Улар ҳам ўз ишларини тубдан яхшилашлари керак.

Механик кадрлар зарур. Ҳолбуки, бу ерда мастерлар состави анча бўш. Уларнинг ярми бор-йўғи уч ойлик стажга эга, холос. Хуллас, уларда зарур ишлаб чиқариш тажрибаси, профессионал билим етишмайди. Тўғри, корхонада ёш мастерлар курси ишлаб турибди. Бироқ, цех раҳбарлари ёшларни ҳамиша ҳам ўқишга юборавермайдилар.

Цехда ёш кадрлар муаммосини қатъий ҳал этмоқ керак. Негаки, бу ерда техника анча мураккаб. Деталлар ҳам кўп қунт талаб қилади. Дастгоҳларнинг тез-тез ишдан чиқиб туриши гоҳида ёшларни чўчитяпти. Чунки улар бу ерда ишлаш қийинлигини билиб, иши енгилроқ цехларга ўтгилари келади. Цехда буни ўз вақтида англашди, албатта. Ҳозир ёшларга ишни тезроқ ўзлаштиришларига ёрдам беришяпти. Масалан, кейинги бир йил ичида тўрт шогирд тайёрлаб етиштирган коммунист В. Дроздов бошқаларга намуна бўла олади.

Сўзга чиққанлар бригада усулига ҳам катта эътибор беришди. Баъзи бригадаларда меҳнат унумдорлиги ҳали паст, интизом ҳам унчалик эмас. Тушликка эрта чиқиб кетишлар, кеч қолишлар, прогуллар, ҳушёрхонага тушиш ҳоллари учраб турибди. Фрезерчи В. Валиев беш марта ҳушёрхонага тушди. Икки марта наркологик профилакторийга даволанишга юборилди. Мастерлардан Ю. Холиқулов ва О. Лубинецнинг группаларида интизом анча паст.

Коммунист С. Матвеев ўз сўзини комсомоллар ўртасидаги сиёсий-тарбиявий иш масалаларига бағишлади. Коллективда 55 комсомол аъзоси бор. Шунга қарамай, ҳанузгача «қизил бурчак» ташкил этилмаган. Бирон йиғилиш ўтказиладиган бўлса, жой тополмай қолишади.

Коммунистлардан А. Маҳмудов, П. Писклюков, Н. Озинковскийлар ёш ишчи ўринбосарларини тайёрлаш, ишдаги камчилик ва нуқсонларга иложи борича тезроқ барҳам бериш ҳақида гапирдилар.

— Айниқса, шу нарса кишини таажжублантирадики, — деди Н. Озинковский,— слесарлар участкаси рақамли программа билан бошқариладиган дастгоҳлар ёнида жойлашган. Қайроқдан чиқаётган чанг ва учқунлар станоклар устига бориб тушмоқда... Бинобарин, электрон дастгоҳларнинг тез-тез ишдан чиқаётганлигига ажабланмасак ҳам бўлади...

Цех коммунистлари коммунистлар сафини кенгайтириш ҳақида ҳам ўйлаб кўриш керак, дейишди. Бу ерда цех партия ташкилотида коммунистлар сони оз. Цех раҳбарлари, деярли барча хизмат бўлимларининг бошлиқлари, мастерлар орасида коммунистлар ниҳоят даражада оз. Ишлаб чиқариш программасини бажаришдаги узилишлар, бошқарувда йўл қўйилаётган нуқсонлар, сиёсий-тарбиявий ишлардаги камчиликлар учун ҳақиқий, партиявийчасига кимдан қатъий талаб этишни ҳам билмай қоласан дейишди, сўзга чиққанлар.

А. КАШАПОВ,
«Ударник» кўп нусхали газетасининг мухбири.

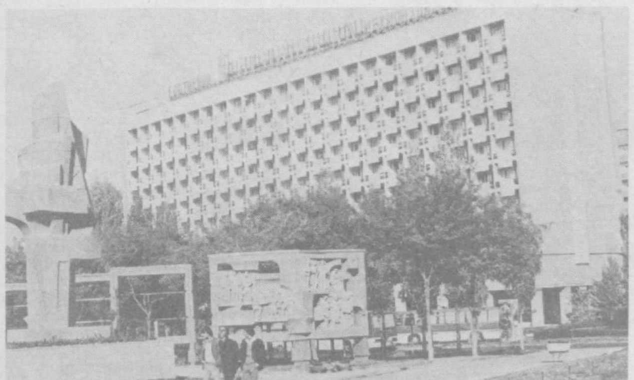

ШАҲРИМИЗ ОБОД, ҲАВОСИ ТОЗА БЎЛСИН

Атроф-муҳит муҳофазаси — умумхалқ иши

ОЛТИН КУЗ ЮМУШЛАРИ

Ҳар фаслнинг ўз иш-юмушлари, режалари ва инжиқликлари бўлади. Куз фасли ажойиб ноз-неъматлари билан дастурхонларимизни безайди, лекин бу фаслда боғ-томорқаларда, ҳовли-жойларда, кўча-хиёбонларда юмушлар кўп бўлади. Шу кунларда йўл-йўлкалар, боғ-томорқалар ва хиёбонларга кузнинг рамзи — олтин япроқлар поёндоз бўлиб тўшалди, дов-дарахтлардан япроқлар тўхтовсиз тушиб, фаррошларнинг юмушини кўпайтиряпти.

Кузда ҳовлилардаги, кўчалардаги, боғ-томорқалардаги токларни қиш фаслига тайёрлаб қўйиш мевали ва манзарали дарахтларнинг қуриган-синган шох-шабаларини буташ, ариқ-анҳорларни хазон-чиқиндилардан тозалаш керак.

Шаҳримизнинг энг кўкаламзор Сергели, Собир Раҳимов, Акмал Икромов, Октябрь, Киров районларидаги баъзи кўча ва хиёбонларда кўплаб хазон-чиқиндилар тўпланиб қоляпти. Қорақамишнинг 1, 2, 3, 4 микрорайонларида дарахтлардан тушган хазонлар йўл-йўлкаларга йиғиштирилиб, ёқиляпти. Кўпчилик фаррошлар хазон-чиқиндиларни супуриб, бетон ариқларни тўлдириб қўйишмоқда. Бундай хазон-чиқиндиларни гулхан қилиб ёқиш медицина нуқтаи-назаридан қараганда инсон саломатлигига ёмон таъсир қилади, об-ҳаво мусаффолигини бузади. Маълумки, хазон тутуни атмосферанинг паст қисмида анча вақт сақланиб, одамларнинг нафас органларига салбий таъсир кўрсатади, айниқса астма хасталиги бор беморлар хазон тутунидан қаттиқ азият чекишади.

Бир туп дарахтни ниҳолликдан ўстириб парвариш қилиш қийин эканини биламиз, лекин шаҳримиз кўча-хиёбонларидаги ноёб дарахтларга, умуман шаҳримизга ҳусн бериб турган дов-дарахтларга кўпда эътибор бермаймиз. Собир Раҳимов районининг 2-Қорақамиш массивининг 1-микрорайонидаги катта хиёбонда дарахтлар тагида қуруқ майсалар, хазонларни ёқиш ҳоллари бўлмоқда. Бу эса дов-дарахтларнинг шох-шаббалари қуриб қолишига, хиёбон кўрки бузилишига олиб келади.

Хазон-чиқиндиларни ариқларга, анҳор-каналларга ташлаш сув ҳавзалари кўркини бузади, ифлослантиради ва ҳар хил ҳашаротлар кўпайишига сабаб бўлади. Шуни афсус билан айтамизки, шаҳримизнинг кумуш камари бўлган Анҳор, Салор, Кайковус, Қичқириқ, Қонқус ва Сергели районидаги баъзи сув ҳавзаларига хазон-чиқиндилар оқизиляпти, ахлатлар ташланаяпти.

Хазонларни ҳовлилардаги, боғ-томорқалардаги мевали дов-дарахтлар тагига чуқурча қилиб кўмилса, яхши ўғит бўлади, экинзорларга солинса чиринди-ўғит вазифасини ўтайди.

Маҳаллалардаги ва турар жой массивларидаги анҳор-ариқларни, сув тармоқларини ахлат-чиқиндилардан ёғин-сочинли кунлар бошланмасдан тозалаб қўйиш керак, акс ҳолда ариқлар тўлиб йўлкаларга, ҳовлиларга сув тошиши, бу эса кўп ноқулайликлар келтириб чиқариши мумкин.

Шаҳримизнинг Форобий, Сағбон, Самарқанд Дарвоза кўчаларида, Сергели районидаги бир неча кварталларнинг кўчаларида тўп-тўп ахлатлар тўпланиб ётибди-ки, булар азим шаҳримиз ҳуснига доғ бўлиб тушмоқда. «Автодормехбаза» ходимлари кўча-хиёбонлардаги, сув тармоқлари соҳилларидаги хазон-чиқиндиларни пешма-пеш йиғиштириб олишлари, ахлатларни ўз вақтида йўқотишлари керак.

Шаҳримиз кўчалари, хиёбонлари, боғ-томорқалар ва ҳовлилар тоза, озода, саранжом-саришта бўлса, табиатимиз чиройли, ҳаво мусаффо, куз гўзаллиги яна ҳам фусункор, латофатли тус олади, шаҳримиз ободлиги яна ҳам чирой очади.

Р. ХЎЖАЕВА,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш жамиятининг ходими.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ГА ХАТЛАР

КАМОЛОТ МЕЗОНИ

Биз истиқомат қилаётган Қўйлиқ массиви ҳам кейинги 10—15 йил мобайнида бунёд этилган массивлардан. Лекин шунга қарамай ўтган қисқа давр ичида у янада кўркамлашди, обод бўлди. Бу қўйлиқликларни жуда қувонтирмоқда. Аммо мана шундай обод ва гўзал масканга айланаётган олтита массивни бирлаштирган Қўйлиқда битта бассейн (биринчи массивда), битта ёзги кинотеатр бор холос. Ўз-ўзидан маълумки, бу 20 мингдан ортиқ аҳоли яшаётган олтита массив одамлари учун етарли эмас. Шу боисдан ҳам бу ерда истиқомат қилувчилар кинотеатр йўқлигидан шаҳар марказига боришларига тўғри келади. Бунга транспорт танқислигини ҳам қўшсак, (айниқса дам олиш кунлари), Қўйлиқ массивларида яшаётган аҳолининг қандай аҳволдалигини тушуниш қийин бўлмаса керак.

Спорт иншоотлари борасида ҳам (боя айтганимиздай биттагина бассейн) биз мақтана олмаймиз. Ҳозирги пайтда Қўйлиқнинг бирон массивида замонавий спорт иншоотлари—футбол ва баскетбол, волейбол ва қўл тўпи каби жуда кўплаб оммавий спорт турлари майдончаларининг йўқлиги ачинарли бир ҳол бўлиб қолмоқда. Уларнинг қандай бўлиши ҳақида сўз юритишга ҳожат ҳам бўлмаса керак.

Таъбир жоиз бўлса, шу ўринда кишилар учун ором маскани бўлган истироҳат боғлари ҳақида ҳам тўхталиб ўтсак. Қўйлиқ массивларининг ҳаммаси учун фақат (учинчи массив ёнида) биргина истироҳат боғи мавжуд. Бу истироҳат боғи кичик бўлишига қарамай, қулай жойда жойлашган бўлиб, дам олишга ниҳоятда мос ва хушманзарадир. Массивликларнинг бирдан-бир ютуғи ҳам шунда бўлса керак. Аммо дам олиш боғида битта музқаймоқ дўкони ҳордиқ чиқарувчиларга хизмат қилади. Бу эса ўз оилалари билан дам олишга келган кишилар ва жажжи кичкинтойларга кўнгилдагидек хизмат кўрсата олмаслиги маълумдир.

Ҳар бир массивда намунавий дам олиш боғлари ва уларнинг ҳар бирида салқин ичимликлар, шарбат ва музқаймоқ кафелари, болалар ўйнайдиган майдончалар бўлганда эди, нур устига аъло нур бўлур эди. Афсуски, ҳозирча бундай шароит яратилмаган. Агар шундай шароит яратилса, ота-оналар фарзандлари билан яшил масканларда боғ кезиб, сайру томоша қилиб, бўш вақтларини сермазмун ўтказишлари мумкин. Бу эса ўз навбатида кишиларнинг меҳнатига ҳам ўзининг самарали ижобий таъсирини кўрсатади. Ахир, доно халқимиз «яхши дам— меҳнатга ҳамдам» дейдику.

Қўйлиқ аҳолиси номидан:

Ф. ПАРПИЕВ,
Т. ТЎХТАЕВ.

● **Газетхон мулоҳазаси**

Жуда ҳам зарур

Чилонзордаги Отчопар атрофида биронта ҳам телефон-автоматнинг йўқлиги кўпчиликни қийнамоқда. Бу ерда айниқса, якшанба кунлари ҳар хил сайиллар бўлиб туради. Бундан ташқари Отчопар яқинида жойлашган ресторан ва «Дўстлик» кафесида кўпинча одамлар гавжум бўлади. Лекин кўпчилик учун жуда ҳам зарур бўлган телефон-автоматнинг йўқлиги мутасадди ташкилотларнинг хаёлига келмаётгани бизни ажаблантирмоқда.

М. РУСТАМОВ,
Ҳ. Ғафуров кўчаси, 23-уй.

№ 5

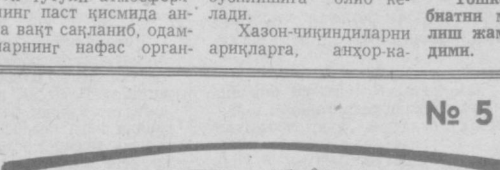

«Шодлик»даги мастлик

Ўтган ҳафта шаҳримизда 52 ҳайдовчи спиртли ичимлик ичиб, машинани бошқариб бораётганида ушланди. Бу шуни кўрсатадики, ҳали ҳамма жойда ҳам ичкилик ишқибозларига қарши муросасиз муҳит яратилмаётир.

Айрим коллективларда арақ-қа ружу қўйган шахслар билан келишувчиликка, уларга нисбатан қоғозда қолиб кетадиган юзаки чоралар кўрилишига йўл қўйилмоқда.

Газетанинг шу йил 25 июнь сонида «Машиина рулидаги бадмастлар» сарлавҳали танқидий мақола босилган бўлиб, унда «Шодлик» ресторани ошпазлари Акромов ва Дўстмуҳамедовларнинг номи тилга олинган эди. Ресторан директори Т. Набиевнинг редакцияга йўллаган жавобида уларнинг хулқ-атвори ўртоқлик судида муҳокама қилиниб, қаттиқ виговор эълон қилингани, айни пайтда келгусида бунга йўл қўйилмаслиги учун коллектив ўртасида тушунтириш ишлари ўтказилгани билдирилган эди.

Ўртоқ Набиевни редакцияни чалғитишда айблаш қийиндир, лекин «тушунтириш ишлари» дуруст ўтказилганига шубҳаланишга тўла асосимиз бор. Чунки яқинда ГАИ ходимлари Фарҳод кўчасида «ВАЗ —2103» маркали «02—22 ТНК» номерли машинани тўхтатишди. Рулни бошқарган ҳайдовчи «Шодлик» ресторанининг ишлаб чиқариш бўлими мудири Эрмат Пирматов маст эди. Мана сизга «тушунтириш ишлари»нинг натижаси: оддий ошпаз ва буфетчи муҳокама қилинганидан сўнг шароб тўла қадаҳ бўлим мудирининг қўлига ўтибди.

Айрим ташкилотларда йўл ҳаракати қоидаларини бузаётган шахсларнинг таъзирини бериш ўрнига, уларни енг шимариб ҳимоя қилиш ҳоллари рўй бериб турибди. Чунончи, эрталаб соат саккизларда «ЗИЛ—130» маркали «91 —41 ТНГ» номерли автомашина тўхтатилганида ҳайдовчи К. Земсков мастлиги аниқланди. Ҳали ГАИ протоколининг сиёҳи қуримасидан «Главташкентстрой»нинг 3-автотранспорт корхонасидан иккита қоғозни кўтариб келишди. Бирида «К. Земсков ишини кўриш учун жамоатчиликка берилиши» сўралса, иккинчисида эса «Земсков ўзини интизомли, топшириқларни бажарувчи қилиб кўрсатди», деган мазмунда характеристика битилган. Бу воқеадан бир неча кун ўтгач, шу корхонанинг тунукасози А. Кобижаев шахсий автомашинасини маст ҳолда бошқариб бораётганида тўхтатилди. Мана ҳомийликка уринишнинг, кўнгилчанликнинг оқибати.

Тошкент политехника институтининг геология-қидирув факультети ассистенти Т. Исматов ўзининг илм кишиси эканлигини исботлади. «Уч-тўрт пиёла қимиз ичгандим», деди қимтиниб. Бўлажак олимни машина рулидан четлатишга тўғри келди. Шунингдек «Ташгорразнобитприбор»да участка бошлиғи бўлиб ишловчи Константин Попадопулас, 3-трамвай депоси ҳайдовчиси Саиден Измаилов, 12-мактаб хўжалик ишлари мудири Йўлдош Норбоев, «Подъёмник» заводининг слесари Николай Подпарин ҳам арақнинг домига тушган пайтларида ушландилар.

«Бугун ташкилотчилик, тарбиявий ишда ичкиликбозликка қарши курашда эришиладиган муваффақият меҳнат коллективларидаги иш, интизом ва тартибнинг аҳволига бевосита боғлиқ эканлигини ҳисобга олиш керак», дейилади КПСС Маказий Комитетининг кейинги қарорида. Фамилиялари «Ойна»ни безаб турган юқоридаги кайф шинавандалари меҳнат қилаётган коллективларнинг раҳбарларидан, айниқса, бунга катта эътибор бериш талаб қилинади.

Ғ. БОЛТАБОЕВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СЪЕЗДГА ТАЙЁРГАРЛИК

БЕРЛИН. Республика корхоналари, муассасалари ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларида ги ГБСП партия группалари ва бошланғич партия ташкилотларида бошланган ҳисобот-сайлов кампанияси Германия Бирлашган Социалистик партиясининг XI съездига тайёргарлик муҳим босқич бўлади. Сайловларда ГБСП аъзолари ва аъзоликка кандидатлардан 2,2 миллиондан кўпроқ киши қатнашади. Улар ГДР ишчилар синфи партиясининг бундан аввалги съезди қарорлари, ГБСП программаси муваффақиятли амалга оширилганлиги якунларини чиқарадилар. Улар шу беш йилликнинг сўнгги йили планини якунлаш соҳасидаги янги ташаббусларни, ГДР коммунистлари олий анжуманини муносиб кутиб олишга қаратилган ташаббусларни муҳокама қиладилар. Бу анжуман ГДРда ривожланган социалистик жамиятни бундан буён ҳам барпо этиш йўлларини белгилайди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари ГБСПнинг 58 мингдан кўпроқ бошланғич партия ташкилотидаги 94 мингта партия группасида 14 декабргача ўтказилади. Бу йиғилишлар ГДР коммунистларини тинчлик ва социализмни мустаҳкамлаш учун кураш соҳасидаги муҳим вазифаларни ҳал қилишга сафарбар этиши лозим.

Чехословакиянинг энг ёш шаҳри Мост салкам ўн ёшдан ошди. Янги шаҳар замонавий турар жой бинолари, равон кўчалари, янги мактаблар, магазин ва кинотеатрлари билан эътиборни тортади.

СУРАТДА: янги шаҳардаги темир йўл вокзали.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Машинасозлик ходимларининг байрами

СОФИЯ. Болгария машинасозлик ходимлари ўз профессионал байрамини нишонладилар. Уларнинг меҳнати мамлакатнинг индустриал қиёфасини кўп жиҳатдан белгилаб бермоқда. Машинасозлик саноат ишлаб чиқариши бутун ҳажмининг 30 процентини ва Болгария экспортининг 50 процентидан кўпроғини бермоқда.

Ана шу ютуқларга эришишда машинасозлик соҳасида Болгария билан Совет Иттифоқининг қалин ҳамкорлиги муҳим роль ўйнади ва ўйнамоқда. Тармоқдаги деярли барча етакчи корхоналар Совет Иттифоқининг техникавий кўмаги билан қурилди. Ҳозирги вақтда Болгария машинасозлигининг турли маҳсулоти СССРга экспорт қилинмоқда. Булар—кўтариш— транспорт ускуналари, электрокарлар, мотокарлардир. Тармоқда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг талай қисми Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатларга юборилмоқда.

Болгария машинасозлари бу йил ҳам муваффақиятли меҳнат қилмоқдалар. «Работническо дело» газетаси таъкидлаганидек, улар ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми, меҳнат унумдорлигини ўстириш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш юзасидан тўққиз ойлик планни муддатидан илгари бажардилар.

Болгария Халқ Республикасида электрон ҳисоблаш техникаси, радиотехника, юқори вольтли ускуналар, приборсозлик ишлаб чиқариши ихтисослашмоқда.

Старо-Загора шаҳридаги ёдда сақлаб қоладиган мосламалар заводи турли электрон-техника ишлаб чиқараётган корхоналар ўртасида етакчилик қилмоқда.

София Пресс—ТАСС фотоси.

ИККИ БАРАВАР ОРТИҚ

САН-ФРАНЦИСКО. Калифорния мактаб ўқувчиларидан 30 процентга яқини мактабни битира олмайди. Улар оилага ёрдам бериш учун ўқишни ташлаб ишлашга мажбурдирлар. Америкадаги энг бой ва аҳоли кўп яшайдиган штатлардан бирининг маъмурлари ўтказган сўнгги тадқиқотда мана шу маълумотлар келтирилади.

Ҳужжатда таъкидланадики, ҳозир ўқишни битириш имкониятига эга бўлмаган ўқувчилар сони 70-йиллардаги кўрсаткичдан икки баравар ортади. АҚШ маъмурияти ўтказаётган социал программаларга ажратиладиган маблағлар ҳисобига ҳарбий харажатларни кўпайтириш сиёсати натижасида америкаликларнинг турмуш даражаси ёмонлашиб кетганлигидан шундай ҳол рўй берди.

ЯДРОСИЗ ЗОНА УЧУН

ТОКИО. Кагава шаҳрида Японияда ядросиз зоналар вужудга келтириш учун ҳаракат активларининг миллий конференцияси очилди. Конференция ишида ядрога қарши резолюциялар қабул қилган маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органларининг, бир қанча демократик ташкилотларнинг вакиллари қатнашмоқдалар. Ҳозирги вақтда мамлакатнинг 700 дан кўпроқ аҳоли пункти, шунингдек 5 та префектураси ядро қуролини ташиб келтириш мумкин бўлмаган зона, деб эълон қилинганлиги конференцияда айтилди. Бу аҳоли пунктлари ва префектуралар территориясида Япония аҳолисининг 40 процентидан кўпроғи яшайди. Анжуман иштирокчилари уруш хавфининг олдини олиш учун, ялпи қирғин қуролини батамом тақиқлаш учун курашни кучайтиришга азми қарор қилганликларини изҳор этдилар. Япония ҳукуматидан ядро қуролига эга бўлмаслик, уни ишлаб чиқармаслик ва ташиб келтирмаслик ҳақидаги ноядровий принципларга оғишмай риоя этишни талаб қилдилар.

Йокосука шаҳрининг аҳолиси Японияга ядро қуролини ташиб келтиришни тақиқлаш бузилаётганлигига қарши норозилик юришини ўтказди. Бу ерда АҚШнинг стратегик ҳарбий-денгиз комплекси жойлашган. Юриш хотин-қизлар, мактабларнинг ўқувчилари ва студентлар бирлашмаларининг ташаббуси билан «Америка» томагавклари «диёримиздан олиб чиқиб кетилсин» шиори остида ташкил қилинди. Юриш қатнашчилари АҚШ ҳарбий-денгиз флоти кемалари учун мамлакат сув йўлларини ёпиб қўйишни талаб қилдилар. Йил бошидан буён, деб хабар қилади Киодо Цусин агентлиги, Америка кемалари ва сув ости кемалари Йокосука портининг ўзигагина 24 марта кирди. Бу кемаларнинг кўпи ядровий заряд элтадиган қанотли ракеталар билан таъминланган эди.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

БУХАРЕСТ. Дунай бўйида жойлашган порт шаҳри — Галацни Социалистик Румыния денгиз кемасозлигининг бешиги, дейишади. Айни шу ерда мамлакатда дастлабки юк кемалари қурила бошлаган эди. Халқ ҳокимияти йилларида Галац кемасозлик корхонаси янги юксак самарали асбоб-ускуналар билан таъминланган жуда катта корхонага айланди. Ҳозир бу ерда дарёда қатнашга мўлжалланган чоғроқ кемалардан тортиб 150 минг тонна ҳажмли баҳайбат нефть танкерларигача бўлган кемаларнинг 100 дан ортиқ типи қурилмоқда.

Кемасозлик корхонаси билан бирга унинг меҳнатчилари тажрибаси ва маҳорати ҳам ортиб бормоқда. Ҳозир кемасозларнинг 80 процентидан кўпроғи махсус техника маълумотига эга ёки олий ўқув юртларида таълим олмоқда.

***

МАНАГУА. Рейган маъмурияти контадора группасининг куч-ғайратларини барбод этишга ва Марказий Америка мамлакатларининг шу регион халқлари ўз тақдирини ўзи белгилашга ва мустақилликка бўлган ҳуқуқларини ҳурмат қилишга асосланган битим тузишларига йўл қўймасликка уринмоқда, деди Никарагуа ташқи ишлар министри Мигель Д'эското. У Манагуада ўтказилган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Вашингтон контадора группасининг «тинчлик акти» ҳужжатига Американинг региондаги қуролли кучлари доимий туришини ва шу регионнинг ички ишларига қўпол аралашувини қонунлаштириши мумкин бўлган туб ва кескин ўзгаришлар киритишга уринаётганлигини фош қилиб ташлади.

Оқ уйнинг буйруғига мувофиқ, Сальвадор ва Гондурасдаги америкапараст режимлар Марказий Америкада ажнабийларнинг ҳарбий машқларини тақиқлаш тўғрисидаги ва ҳатто чеклаш ҳақидаги бандни ҳужжатдан чиқариб ташлашни талаб қилмоқдалар, деб уқтирди Мигель Д'эското. Шу тариқа АҚШ ва унинг иттифоқчилари контадора группасининг Марказий Америкадаги вазиятни нормаллаштиришдан ва шу регионда ажнабий ҳарбий қўшинларнинг туришини тугатишдан иборат бўлган асосий мақсадларидан бирига ҳамла қилмоқдалар.

***

ТОКИО. Бош министр Накасонэ энг катта капиталистик давлатлар ва ҳукуматлар бошлиқларининг Нью-Йоркда ўтказиладиган шошилинч кенгаши қатнашчиларидан Рейганнинг «Самовий урушлар» режаларини қўллаб-қувватлашни талаб қилмоқчи эканлиги бу ерда эълон қилинганлиги кўпчиликни ташвишга солмоқда. Япониянинг етакчи оппозицион партиялари консерваторларнинг мамлакатни АҚШнинг телбанамо стратегик режалари амалга оширилишига жалб этиш йўлидаги уринишларига кескин зарба бериш ниятида эканликларини билдирдилар. «Асахи» газетасининг уқтиришича, ҳатто ҳукмрон либерал — демократик партиянинг ўзида ҳам Токио расмий доираларининг кучайиб бораётган ҳарбий-сиёсий иштаҳалари хусусидаги ҳавотирлик ошиб бормоқда.

• Фан янгиликлари

Қуёшнинг беминнат хизмати

Қримда бунёд этилган мамлакатда биринчи қуёш электр станциясида дастлабки синов ишлари бошланди. Эрталаб, компьютерлар «буйруқ» бергандан кейин гелиостатлар ойнасида акс этган нурлар бир ерга тўпланиб, буғ генераторига келиб тушади. Бу ерда ҳосил қилинган буғ турбинани ҳаракатга келтиради.

Бундан бирмунча вақт илгари станция энергетика жиҳатидан ишга солинди. Ўша кезлар дастлабки киловаттларни олмоқ учун 500 дан камроқ гелиостат етарли бўлган эди. Ҳозир уларнинг қаторига яна 100 та қўшилди. Ўнлаб ойналардан ташкил толган нурқайтаргичлар электрон ҳисоблаш машинасига улан-ган оптик датчиклар билан ҳам жиҳозланади.

Гелиостатларнинг ойналари 20 халқага жамланиб, 89 метрли минора атрофида ўрнашади. Буғ генераторининг ўзи ҳам шу минорага ўрнатилган. Гелиостат ойналарининг ярми станция комплексининг биринчи навбатига киради. Улар яқин орада ишга туширилиши керак.

— Ҳозир қурувчилар, олимлар ва инженерлар гелиостат майдонларида ва ҳисоблаш марказларида қилаётган ишлар биринчи бор рўёбга чиқмоқда, — деди қуёш электростанциясининг директори В. Дубовенко. — Ускуна ана шу станция учун махсус ясалди. Типовой турбинани ҳам модернизация қилишга тўғри келди, иссиқлик аккумуляторлари қурилди, улар қуёшсиз кунларда турбинани буғ билан таъминлаб туради. Лекин булутли кунлар бу ерда кам бўлади.

Қуёш ёғдусининг ўртача йиллик давомийлиги 2320 соатга баравар. Бу мўлжалдаги электр энергияси ҳосил қилиш учун ҳам Г. М. Кржижановский номидаги давлат илмий тадқиқот энергетика институти олимлари ўтказаётган тажрибалар учун ҳам етарлидир.

Станция келгуси йили батамом қуриб битказилади. 1600 та гелиостат ўрнатиш мўлжалланмоқда. Бу гелиостатларда ўрнатилган ойналарнинг умумий саҳни 40 минг квадрат метр бўлади.

Мамлакатимиздаги тўнғич қуёш электростанциясининг қуввати кўп эмас — атиги 5 минг киловаттдир. Асосий масала шундаки, Қримдаги станция келгусида қуриладиган қудратли қуёш станцияларининг дастлабки намунасидир. Ҳозир олимлар ана шундай лойиҳалар устида иш бошлаб юбордилар.

В. И. Ленин номидаги республика пионер ва ўқувчилар саройи қошида ташкил этилган Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати «Юлдуз» ансамблининг М. Исломов бошлиқ доирачилари кўпчилик санъат мухлисларига яхши таниш. Ёш санъаткорлар ўз репертуарларини мунтазам бойитиб бормоқдалар. Доирачилар ижросида томошабинларга ҳавола этилаётган программалар ўзига хослиги билан алоҳида ажралиб туради.

СУРАТДА: М. Исломов ўз шогирдлари билан. Ҳ. Шодиев фотоси.

САМОЛЁТЛАР ҚАНДАЙ ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛИНАДИ?

Москва «Шереметьево» аэропорти ҳаво йўлларининг катта «чорраҳаси» бўлиб қолди. Бу ердан иттифоқ ички авиамаршрутларида 70 тадан кўп рейс ва халқаро кўламдаги жами рейсларнинг 90 процентдан кўпи бажарилади.

Яқинда Шереметьевонинг учиш-қўниш полосасига яна битта «йўл» қўшилди. Шу йўл орқали ҳаво кемалари аэропортга яқин жойлашган янги автомат юк комплексига келиб тўхтайди.

— Бу комплекс юк ташиш ҳажмини анча кенгайтиришга имкон беради, — деди аэрофлот халқаро ҳаво алоқалари марказий бошқармасининг бош директори Н. Полуянчик. — — Комплекс 35 гектар чамаси майдонга ястанди ва бир йил ичида 150 минг тонна юк ўтказа олади.

Ил-76 ҳаво кемаси тўхташ жойларининг бирига оҳиста келиб тўхтади. Унинг бўлимларига конвейер орқали ГДРга аталган машина-ускуналар солинган контейнерлар автомат тарзда берилади. Ҳамма иш нариси билан 20 минутда битди. Электрон қурилмалар ва ҳисоб маркази юкни бронлаш пайтидан то эгасига етказиб берилгунича назоратига олади.

Янги аэровокзал ғалати юкларни ҳам қабул қила билади. Масалан, келаси йили бу ерда ҳайвонот майдони — ҳайвонлар учун ўзига хос кутиш зали ишга тушади.

Шереметьево аэропорти очилганига 25 йилдан сал ошди. Лекин авиация учун бу бутун бир даврдир. Бу ердан биринчи халқаро рейс поршенли ИЛ-14 самолётида бажарилган ва унинг энг катта тезлиги соатига 300 километрдан ошмасди. 1980 йил бу ерда янги халқаро аэровокзал қурилди. Унинг пассажирлар зали саҳни 5 минг квадрат метрдан ошиб кетди. Аэрогавань перронида соатига 1000 километр чамаси тезликда уча оладиган бир йўла ўттизтагача ҳаво кемаси жойлаша олади. Аэропорт ёнида ўн икки қаватли меҳмонхона қурилган.

• Шифобахш неъматлар

ХАБДОРИ ЎРНИГА УЗУМ

Молдавиядаги «Днестр» санаторийсининг медиклари пиёз етти хил касалликдан асраса, узум қарийб 20 хил касалликни даволайди, дейдилар. Баъзи нав узумлар, шунингдек узум суви шу шифохонада даволанувчиларга ҳар куни асосий дори сифатида бериб турилади.

— Узум билан даволаш — ампелотерапиядан атеросклероз ва гипертония касалликлари чекинади, — дейди санаторийнинг бош врачи Н. Михайличенко. — Узум гепатит ва холециститни енгади, модда алмашинувига таъсир кўрсатади. Бизнинг кузатишларимизга кўра, қайталанма касалликларнинг зўрайиши ғоятда камаяди.

Мана шу ягона шифохонанинг мутахассислари узумда киши организмига самарали таъсир этувчи 150 га яқин модда борлигини топдилар. Чунончи, винобоп узумлар эмас, балки хўраки узумлар кишини соғлом қилади. Узумнинг шифобахш хоссалари унинг нечоғлиқ етилганлигига, тупроқ ва микроиқлим хусусиятларига бевосита боғлиқ эканлигини ҳам аниқлаш мумкин бўлди.

— Бемор хабдори ўрнига узум билан даволаниши кераклигини фақат врач ҳал этади, албатта, — дейди касаба союз курортларини бошқариш республика кенгашининг бош терапевти А. Сухорук. — Ана шу содда ва тежамли метод яқинда Кишиневда босилиб чиққан «Узум даволайди» деган китобда баён қилинган. (ТАСС).

ЎТМИШДАН САДО

ХАВФЛИ ТОПИЛДИҚ

Воровский кўчасидан чиққан нарса Ростов область Миллерово шаҳри аҳолисига даҳшатли уруш йилларини яна бир бор эслатиб қўйди. С. Низола водопровод учун траншея қазиётиб, ўз уйидан 3 метр нарида 1 метрлик чуқурликда мина ётганлигини кўриб қолди...

Кейинги қазув ишларини бу ерга етиб келган сапёрлар олиб бордилар. Улар ердан элликтадан кўп фашист фугас бомбаларини, портлатувчи қурилма, патронлар ва... темир печкани чиқариб олдилар.

— Гитлерчилар чекинаётиб, шу омборни қолдириб кетганлар. Улар тинч аҳолига тузоқ тайёрлаганлар, — деди катта лейтенант Р. Радутний. — Ўша вақтларда ғоят тақчил темир печка ана шундай тузоқ бўлиб хизмат қилган. Детонатор билан уланган сим шу печкага тортиб келтирилган, миналар солинган яшиклар остига эса снаряд қўйилган. Бахтли бир тасодиф туфайлигина ерда 40 йилдан ортиқ ётган фашист «совғаси» дан ҳеч ким фойдаланмаган.

Шаҳардан ташқаридаги портлаш ҳеч кимга хавфли эмасди.

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ IX СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

Адабиёт ва санъат

Адабиёт ва санъат арбоблари, маданият ходимлари! Коммунистик ғоявийлик, партиявийлик ва халқчиллик байроғини баланд кўтарингиз!

Ҳаёт ҳақиқатини, юксак коммунистик идеалларни қарор топтирувчи асарлар яратингиз!

(КПСС Марказий Комитети Чақириқларидан).

ШЕЪРИЯТ ОҚШОМИ

● Усмон АЗИМОВ 1950 йили Сурхондарё областининг Бойсун районида туғилган. Тошкент Давлат университетининг журналистика факультетини битирган. «Инсонни тушуниш», «Ҳолат», «Оқибат», «Кўзгу» шеърий китобларининг муаллифи. Юксак гражданлик пафоси билан йўғрилган шеърлари учун Грузия ССР Министрлар Совети таъсис этган Маяковский номидаги Бутуниттифоқ мукофоти билан тақдирланган. СССР Ёзувчилар Союзининг аъзоси.

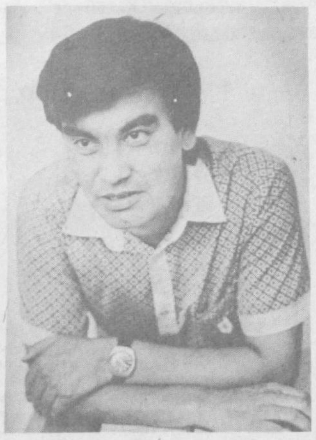

Усмон АЗИМОВ

ТЕАТР

Бу ерда ўзлари учун йиғлашмас,
Бу ерда йиғлатар бировнинг дарди.
Бу ерда бировнинг ғами муқаддас,
Бу ерда табаррук ўзганинг қадри.

Эски пальто кийган, мангу пиёда
Санъат бу саҳнада қилар қўзғолон.
Юрак бахш этмоқчи бўлар дунёга,
Қалбларга — хўрсинмоқ учун бир имкон.

Бунда — ўз бўйини ўлчайди замон,—
Орқага қайтдимми, кетдимми олға!
Оқчорлоқ қонига беланар ҳамон,
Олчазор оралаб тақиллар болта.

Асрлардан ошиб келар ул Мирзо:
«Сизларга боқсин-да, кўзларим түйсин!
Майли, неваралар гувоҳ бўлсин, оҳ,
Фарзанди падаркуш қайтадан сўйсин!..»

Бунда кезишади подшолар бебахт,
Бетож бошларини чангаллаб, ҳорғин.
Томоша залини эта бошлар забт,
Бир дард — Гулбаҳорнинг сочидай толғин.

Театр! Жонингни ўйламадинг ҳеч,
Ёниб бормоқдасан! Бағрингда ёнгин!
Барча катта-кичик бинолар ҳар кеч,
Сенга ҳавас билан боқишади жим.

Ёлғончи дунёнинг ёлғонларидан,
Таним музлаганда, тугару сабрим,
Театр, дунём деб сенга келурман—
Мени ёндира қол бировнинг дарди!

Сачраб уйғонади мудраган дилим,
Семиз орзуларни парчалаб ташлар.

Уйимга келаман! Ёзув столим,
Театр, сен каби ловуллай бошлар.

Санъат! Ўчмагайсан! Сен — мангу қуёш!
Ахир, фидоларинг кўпдир дунёда...
Бировнинг дардига бўлгани йўлдош
Санъат кетиб борар ҳамон пиёда.

●

Барглар
Вақтга
ғамгин назар ташлайди.
Ариқда олмалар оқиб келган кез,

жануб томонларга
қайта бошлайди,
турналар —
шимолдан учган ҳазонрез.

Тугатиб ғарқ пишган ҳаётларини
боғлар термулади
фалакка пурғам.
Девор босиб турар қанотларини,

учиб кетишолмас турналар билан.
Хўрсиниб ётибман боғлар қўйнида,
кўксимга
қадалган

бир пора ёғду.
Шу кузги боғларни ташлаб қуйига,
ахир, учай десам
қанотим бор-ку!

Аммо шу тупроққа,
қадим тупроққа
сезаман
жон-таним

борар бирлашиб...
Ётибман—
илк япроқ сарғайган чоғда—
ер билан
илдизлар ҳақда
сирлашиб.

Пойтахтимиз меҳмонлари

Саҳнада—миниатюралар

Шу кунларда ҳамшаҳарларимиз Ленинград шаҳрининг қўғирчоқлар эстрада миниатюраси театрининг коллективи томонидан қўйилаётган кичик саҳна асарлари, миниатюралар, пантомималарни зўр қизиқиш билан томоша қилмоқдалар. Театр коллективининг «Қалтис ревю» спектакли, айниқса санъат ишқибозларига манзур бўлмоқда. Ушбу спектакль пантомима, лирик новеллалар, пародия ва шеърий ҳазиллар сингари ўн бир жанрдан иборат. Қизиқарлиги, оригиналлиги билан алоҳида ажралиб турадиган бу саҳна асарининг безакларини СССР халқ рассоми, таниқли мусаввир Татьяна Бруни яратган.

Театрнинг Г. Корзина, О. Вихолайнен, Н. Казилская сингари актёрлари ижро этаётган роллар қаҳрамонларнинг ички дунёси, ўй-кечинмаларини томошабинга кенг планда очиб беради.

— Коллективимизнинг, — дейди театр ансамблининг раҳбари, РСФСР халқ артисти, таниқли режиссёр ва актёр Е. Левинсон, — Тошкентга келиши ижодий ишларимиз учун ниҳоятда катта аҳамиятга эга. — Айни пайтда биз Шарқ латифалари асосидаги ҳажвий саҳнани репертуаримизга киритишни режалаштириб қўйдик.

ҚЎШИҚЛАР

Шу йил ёзда Паркент районидаги Номданак қишлоғида бўлдим. Бу ерда халқ оғзаки ижоди жуда қадрланишини кўриб юракдан қувондим. Мўъжазгина қишлоқда халқ лапарларини жони-дилидан суюб айтиб юрувчи жуда кўп онахонлар билан суҳбатлашдим.

Қуйида ана шу қўшиқларни ҳурматли оқшомхонлар эътиборига ҳавола этишни лозим кўрдим.

Сиз — биз юрган шу боғда
Қушлар сайрар бутоғда.
Қушлар билан қўшиғим
Жўр бўлади ҳар чоғда.
Кўришамиз тез кунда,
Ғам еймшлик беҳуда.
Олис бўлса ҳам йўллар
Кўнгиллар яқин жуда.
Сира чидаб бўлмайди
Жудоликнинг ўтига.
Ўтимга сув урувчи
Раҳмат, ёзган хатига.
Шошиб-шошиб ўқийман,
Ҳар бир ёзган сўзини.
Зор соғиниб юрганда
Кўргандайман ўзини.
Боғ айланиб боргандим,
Қизил гулдан олгандим.
Суйган ёр кетарида
Гул узатиб қолгандим.
Келинг, пишганда гилос,
Усти қизарди холос.
Насиба сақлаб кутиш
Ота-боболан мерос.
Қутлуғ хизмат армия,
Элим тинчлик-омонда.
Сира ҳам кам бўлмаймиз,
Шундай яхши замонда.
Пахтакор, ғаллакорнинг
Даласи бор, дашти бор.
Соғиниб хат кутишнинг
Аллақандай гашти бор.
Аҳду паймон расмини
Шунда ҳам қаттиқ тутай.
Қанча кут деса кутай,
Байту ғазаллар битай.
Ўтди совуқлар, қишлар,
Энди сайрайди қушлар.
Соат учларда келди
Ўнгига олди тушлар.
Дастурхонда ошу нон,
Қутлаб келурди меҳмон.
Ёр кўзин мендан узмай,
Кулиб қўяр ҳар замон.
Тикиламан юзига,
Қаролмайман кўзига,
«Соғиндим!» деб айтолмай,
Тилим бориб ўзига.

Музайяна АЛАВИЯ.

• Рассом устахонасида

ДОЛЗАРБ КУНЛАР ИЛҲОМИ

Тошкентлик ёш рассом Ҳожиакбар Ҳасановнинг асарларини кўрган кишининг биринчи навбатда кайфияти яхшиланади. Унинг график аасарлари айниқса киши диққатини ўзига тортади.

Рассомнинг «Ақл-заковат йўл кўрсатади» номли графика асари «Ўзбекистон» нашриётида чопга ҳозирланмоқда. «Йўқ!», «Ҳамиша бирга», «Эҳтиёт бўлинг, туҳматчи» номли ишлари эса қатор кўргазмаларда намойиш этилган. Бу асарлар ёш рассомнинг бугунги куннинг долзарб проблемаларига объектив, ҳушёр муносабатидан далолат беради.

Эндигина 25 ёшга тўлган Ҳ. Ҳасанов кўп меҳнат қилади. Изланишдан тинмайди. У А. Н. Островский номидаги Тошкент театр-рассомчилик санъати институтини битирган. Олий ўқув юртида унга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Фаррух Кагаров устозлик қилди.

Студентлигидаёқ Ҳожиакбар оригинал асарлари билан ёш рассомлар кўргазмаларида қатнашиб, тажрибали мусаввирлар диққатини ўзига жалб этди. У «Муштум» журнали билан ҳам яқиндан ҳамкорлик қилди.

Ҳ. Ҳасанов «Ядро ҳалокатига қарши, тинчлик, инсонпарварлик учун» Халқаро кўргазма-конкурсининг қатнашчиси. Унинг асарлари бу конкурсда муносиб баҳо олди.

Ёш рассом ҳозирги кунда ҳам қизғин изланиш олиб бормоқда. «Муштум» журнали учун палакатлар, суратлар чизмоқда. У айни пайтда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI Пленуми материаллари асосида янги асарлар сериясини яратяпти. Бу ишлар ҳам кўпчилик санъат мухлисларига манзур бўлади, деган умиддамиз.

О. АПУХТИН.

СУРАТЛАРДА: Ёш рассом Ҳ. Ҳасанов ва унинг «Ақл-заковат йўл кўрсатади» асари. Автор фотолари.

Маматқул ҲАЗРАТҚУЛОВ

Интизор

(ҚИССАДАН ПАРЧА)

—9—

Бундан кимга фойда! Мени тўғри тушунинг, Зафар Ҳакимович, ўғлимга ёлғондакам аъло баҳо-ю, ҳатто олтин медаль тақишларини мен истамайман. Ахир институтга борганида медалига қараб ўқишга имтиҳонсиз қабул қилмайди-ку. Мен эса унинг ўқишга кириши масаласига сираям аралашмайман. Лекин фалончининг ўғли олтин медали бўла туриб институтга киролмаяпти деган гапни ҳам кўтаролмайман. Қолаверса, ўрта мактабни битирганларнинг ҳаммаси ҳам олий ўқув юртига кириши шарт эмас! Бу менинг ўғилларимга ҳам бирдай тегишли. Мана каттаси университетни тамомлади. Иккинчиси оддий ишчи. Нима қипти, уятми! Қосимжон ҳам ўқишга қобилияти бўлмаса бирор касб-ҳунар эгаси бўлар. Олтин медални тақиб институтга киролмай юргандан кўра, яхши ишчи бўлган тузук эмасми!! — Усмон Қодирович ўрнидан туриб Зафарнинг ёнига келди-да, унинг

—10—

елкасига қўлини қўйди. — Яшанг, раҳмат сизга Зафаржон, ажойиб йигит экансиз, энг муҳими, чинакам педагог экансиз. Ҳақиқий ўқитувчилар, ўз касбини жони-дилидан севувчилар шунақа қилишади, ҳеч нарсадан чўчимайди. Бу унинг ҳар бир ўқувчи тақдирини ўйлашини, болаларнинг келажагига бефарқ қарамаслигини кўрсатади. Директор ёки завуч кимга беш қўй деса қўяверишди — ўқитувчининг ўзига ишонмаслигидир. Ўзига ишонмаган одамдан ҳеч нарса кутиб бўлмайди. Сизнинг мана шу принципиаллигингиз ёқди менга. Яшанг, ука! Ишни ҳамиша ана шундай давом эттираверинг. — Зафар ҳам турди ўрнидан. У ҳозир Усмон Қодировичнинг гапларини эшитиб ўтираркан қулоқларига ишонмас, Турсун Ғиёсовичнинг Азларовнинг чораклик баҳосини беш қилинг, деб куйиб-пишгани кўз ўнгидан кетмасди. Усмон Қодирович хайрлашиш учун Зафарга қўл узатди. — Хайр,

—11—

соғ бўлинг, ишингизда омад... Ҳа, дарвоқе, Сиздан бир илтимосим бор, фақат мени тўғри тушунинг. Иложи борича Қосимжонга ёрдам беринг, кўнглида адабиётга қизиқиш уйғонса ёмон бўлмасди. Чунки адабиётни севган киши одамларни ҳам, ҳаётни ҳам севишни билади.

— Хўп. Албатта шундай қиламан, —деди Зафар ҳаяжонини босолмай.

— Лекин бу беш қўйиб беринг деган гап эмас, — кулди Усмон Қодирович. — Хайр, соғ бўлинг.

Зафар бу маҳобатли хонадан қандай чиққанини билмайди. Ҳозир унинг учун ҳамма одам яхши, ҳамма нарса гўзал эди. Боя ўзига бироз менсимай қараган котиба қиз ҳам ҳозир жуда меҳрибон, ҳақгўй, адолатли бўлиб кўринди. Мармар зиналар эскалатор каби ўзи олиб тушиб қўйгандай туюлди. Эрта баҳорнинг одамни ланж қилувчи иссиғи ҳам унинг учун ёқимли эди. Атиги бир соат олдин бўшашиб, титраб турган

—12—

оёқ-қўлларига қувват югурганди, кечагина курортда дам олиб келган одамдай тетик, бардам эди.

— Оббо Зафаржон-эй, хўп ажойиб иш бўптида-а. — Обидов гапидан қувонганини ҳам, қўрққанини ҳам билиш қийин эди. — Шунақа дедилар денг. Ҳа, мен у кишини биламан. Жуда ажойиб, ростгўй одамда.

— Кўрдингизми Анвар ака, гап қаёқдаю биз бекордан-бекорга тортишиб, асабийлашиб юрибмиз.

— Шунақа Зафаржон. Катта лавозимдаги одамларнинг болаларига паст баҳо қўйиб бўлмайди, иложи бўлса уларга олтин медаль олиб бериш керак деган фикрлар ўрнашиб қолган миямизга. Ҳолбуки, унақа эмас. Мана, битта мисолини ўзингиз кўриб турибсиз.

Зафар кулди:

— Турсун Ғиёсовичга, Шоқосимовга ўхшаганлар сингдиради-да ҳамманинг миясига... Биласизми, Анвар

—13—

ака директор шу гапни кейин ҳам кўп қўзғади. Биринчи, иккинчи чорак ўтди, энди қолган чоракларни ва йиллик баҳосини албатта беш қиласиз, деб туриб олди. Кейин Усмон Қодировичнинг қабулига чиқишга мажбур бўлдим.

— Тўгарагингиз машғулотлари қандай кетаяпти!

— Уч-тўрт марта йиғилдик. Болаларда қизиқиш кучли. Ҳатто катта синфга сиғмаяпти. Бу орада тобим қочиб қолди. Энди ишга чиқсам давом эттираман-да. Турсун Ғиёсович яна бошқатдан бошламасалар бўлди, ишқилиб.

— Нимани, тўгарак масаласиними! Қўрқманг, индамайди. Бунақа тўгаракларни аллақачон очиш керак эди, олиб борувчи бўлмагани учун қолиб кетаётганди. Яхшики, Ботировнинг тўгараги бор. Қачон райондан комиссия келса шунга рўпара қиламиз, шу жонимизга оро киради.

—14—

— Менга қаранг Анвар ака, мен бир нарсага тушунмаяпман. Нега бўлмаса Турсун Ғиёсович тўгарак очишга бунча қаршилик қилади!

Обидов маънодор жилмайди. Сигарет олиб тутатди-да, ўта сирли бир нарсани айтаётгандай оҳиста гап бошлади:

— Эй, Зафаржон, сиз ҳали ёшсиз, бу ердаги кўп гаплардан хабарингиз йўқ. Мактабимизда тўртта тўгарак очиш учун маблағ ажратилган. Билмадим, сиз биласизми-йўқми тўгарак олиб борувчи ўқитувчига ҳар ойда ўн беш сўмдан қўшимча ҳақ тўланади. Турсун Ғиёсович ана шундан қўрқади.

— Нега! Бунинг нимасидан қўрқади! — ҳайрон бўлди Зафар.

— Гап шундаки, тўртта тўгарак учун олтмиш сўм ажратилган бўлса шундан ўн беш сўмини Ботиров олади, холос. Қолганини директор Шоқосимовга, Алимовга, яна табиат

—15—

ўқитувчиси бор-ку, Халилова ўшанга ёзиб қўйган. Уларни тўгарак раҳбарлари, деб кўрсатган.

— Анвар ака, ахир бу ғирт кўзбўямачилик, давлат маблағини ўзлаштириш-ку. Наҳотки, ҳеч ким индамаса! Масалан, сиз!

Обидов сигаретни чуқур-чуқур сўриб деди:

— Биламан мен. Бир неча марта айтганман, тортишиб ҳам қолганмиз. Агар сезган бўлсангиз муносабатларимиз унча яхшимаслиги ҳам шундан. «Уларни номига ўтказиб қўямизу коллектив ишига ишлатамиз, мукофотга қўшиб берамиз, меҳмон-пеҳмон келганда керак бўлади», дейди. Шундай дегандан сўнг нима дейсиз! Ҳа деб гапирверсангиз иғвогарга, бузуқига чиқаришади... Сизнинг тўгарак очиш ҳақидаги фикрингизга қарши чиққани ҳам шундан. Сир очилиб қолишдан қўрқади... Ҳа, дарвоқе, мен ҳам сизга бир хушхабар айтишим мумкин. Уч-тўрт кун

—16—

олдин комиссия келди мактабимизга, маориф министрлигидан. Ўқитиш ишлари, кабинет системаси, кўргазмали қуроллар масалалари, тўгараклар бор-йўқлиги, қандай ишлаётгани каби кўп масалалар билан қизиқди. Атрофлича текширди. Физика тўгараги машғулотида қатнашди. Ботировга раҳмат айтди. Шоқосимов, Алимов ва Халиловадан тўгараклар машғулоти ҳақидаги ҳисобот дафтарларини сўраган эди, улар бу ёқда қолиб Турсун Ғиёсовичнинг ранги оқариб кетди. Шоқосимовнинг усталигини қаранг. «Мен тўгаракни яқинда ёш ўқитувчимиз Ҳакимовга топширганман, ҳозир у киши бетоб, ҳамма дафтар-журналлар ўшанда», дейди.

— Ие, бу қанақаси бўлди энди!

— Шунақаси ҳам бўларкан-да, Зафаржон. Лекин касални яширсанг иситмаси ошкора қилади деганларидек, яшириб бўлмади. Ҳаммасини борлигича, рўй-рост ёзиб бердик.

—17—

Шундан бери Турсун Ғиёсовичнинг ётар-турарида ҳаловат йўқ. Ишгаям гоҳ келиб, гоҳ келмай юрибди... Аммо нима бўлгандаям яхши бўлди. Ким хабар қилган бўлсаям яшасин.

— Нима, биронта хабар берган дейсизми! — қизиқсинди Зафар.

— Бўлмасам-чи! Министрлик қаёқдан билади биров айтмаса.— Зафар ўйланиб қолди.

— Чатоқ бўпти, Анвар ака.

— Нега! Нимага чатоқ бўлади!

— Турсун Ғиёсович мендан кўради энди. Унинг устига Усмон Қодировичнинг олдига чиққаним қўшилиб... Номим иғвогарга, думалоқ хат ёзувчига ўтади энди.

—18—

— Ташвиш тортманг, Зафаржон. Сиз бунақа иш қилмаслигингизни ҳамма билади-ку.

Зафар хаёлга ғарқ бўлди: «Ким айтган бўлиши мумкин! Ким! Ноилами! Эҳтимол ўша хабар бергандир. Директорнинг калбаки ишларини у билармикан! Билса, менга бу ҳақда сира гап очмагандику. Ёки кейин эшитганмикин!»

Телефон жиринглади, Зафар хаёлини йиғиштириб олди.

— Бўпти Анвар ака, мен кетдим бўлмаса. Ҳали поликлиникага ўтишим керак. Агар врач рухсат берса эртага чиқаман ишга.

У баҳор нафаси уфуриб турган кўчадан шошилмай борар экан, мактабдаги бу ишлар ҳақида министрликка ким хабар берганини хаёлан излар, уни топишга ошиқарди.

(Охири. Боши газетанинг 239-сонида).

ТАБИАТ ВА ИНСОН

МАРҲУР ЯЙРАЙДИГАН БЎЛДИ

Ўзбекистон биологлари ва овшунослари дунёдаги энг ноёб ҳайвонлардан бири — бурамашох эчки (марҳур)ни кўпайтиришга киришдилар. Халқаро Қизил дафтарга ёзилган шу ғаройиб тоғ ҳайвонига 36 минг гектар ер ажратилди. Кўҳи-танг тоғи ёнбағирларида йўқолиб кетаётган, шу ҳайвонни сақлаб қолиш ва кўпайтириш учун қўриқхона барпо этиляпти. Ҳозир республикамиздаги марҳурлар 50—60 тадан ошмайди. Туркманистонда ҳам тахминан шунча бор. Лекин эндиликда марҳур келгуси авлодлар учун сақланиб қолади, деб дадил айтиш мумкин. Ўзбекистоннинг олимлари ва овшунослари ҳайвонлар ва паррандаларнинг йўқолиб кетаётган турларини қутқариб қолишда бой тажрибаларга эгадирлар. Бунга анча-мунча мисоллар келтириш мумкин.

Бундан ўн йил аввал хатто узоқ экспедицияларга жўнаб кетган зоолог мутахассисларга ҳам Ўрта Осиё қорамтил айиғи камдан кам учрарди. Бугунги кунда бу айиқ ҳатто қишлоқ хўжалигига зиён ҳам келтириб туради. Шундай бўлсада, уни отиш ҳамон қатъий чекланган. Айиқлар тутилиб, мамлакатимиз бошқа регионларидаги ўрмон хўжаликларига, ҳайвонот боғларига юборилиб турибди.

Бундан тўққиз йил аввал Бухоро областида жайрон питомнигини ташкил этганлар атиги 24 та жайрон топишга муваффақ бўлгандилар. Ҳозир бу ерда шу ҳайвонлар 500 тадан ошиб кетди. Шу йил бир тўп жайрон Аскания-Нова қўриқхонасига юборилди, келаси йилдан бошлаб уларни анъанавий яшаш жойлари — Қизилқум чўлига, Усть-Юртга, Жиззах областига кўниктириш мўлжалланади. Илвирс (тоғ қоплони), Бухоро кийики-хонгул, сайғоқ ва бошқа нодир ҳайвонлар кўпайтирилди.

Шу йил Ўзбекистонлик олимлар СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси «Табиатни қўриқлаш» павильонининг мутахассислари билан биргаликда Ўрта Осиё чўлларида йўқолиб кетаётган қуш-тувалоқ жўжаларини сунъий очириш борасида бир қанча тажрибалар ўтказдилар. Бу экспериментнинг чинакам амалий аҳамияти бор — Зарафшон қўриқхонасида қуриб битказилаётган махсус инкубаторда тувалоқ очириш методи пишиқтирилмоқда. Келаси йилдан бошлаб бу ерда нодир қушлар, аввало қирғовул фабрикаси ишлай бошлайди.

Ҳозир республикада саккизта қўриқхона, олтита заказник (қатағон), жайран питомниги ва битта халқ парки ишлаб турибди.

В. ПРУГЕР,
ЎзТАГ мухбири.

• Совет Иттифоқига хизмат қиламан!

АҲИЛ ЭКИПАЖ

Гвардиячи сержант Александр Адайгужиев командирлик қилаётган танк экипажи КПСС XXVII съездига бериладиган рапортга имзо чекиш ҳуқуқини олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Коллектив кўп вақтдан буён аъло хизмат кўрсатган коллектив, деган фахрли номга эга. Жангчиларнинг ҳаммаси юқори классли мутахассислар бўлиб, гвардиячилар ўқув — жанговар вазифаларини аъло баҳолар билан бажаришяпти. Экипажда ҳар ким бир-бирининг ўрнини бемалол боса олади.

...Мотоўқчилар ҳужуми шиддатли борарди. Танклар уларни қўллаб-қувватлаб турди. Шу тахлитда «душман» мудофаасининг олдинги маррасига ҳужум қилишди. Кутилмаганда ҳужум тўхтаб қолди. Тепаликдан пулемёт бир маромда ўт очиб турарди.

—412—,— эшитди сержант Адайгужиев. — Ўт очиш «нуқта»сини бостиринг!

Взвод командири лейтенант А. Знобишчев бу мураккаб топшириқни кимга юклашни биларди. Уни бажаришда сира панд бериш мумкин эмасди.

Тўс-тўполонда тўпнинг ўқлангани ҳеч ким эшитмади. Ўқловчи оддий аскар Сергей Малаков ўт очишга тахт эканлигини маълум қилди.

Механик-ҳайдовчи оддий аскар Николай Копесов наводкачининг командасини кутарди.

— Қисқа ўт очилсин! — танкдаги сўзлашув қурилмасидан шундай команда эшитилди. Танк жойида қотиб қолди. Тўп отилиши билан чулғанган чанг жанговар машинани тўла қоплай олмади.

— Баракалла! — деган овози эшитилди взвод командирининг. Мўлжалга олинган нишон билан бирга осмонга тупроқ кўтарилди. Ниҳоятда мерганлик билан ўт очилганди. Мотоўқчилар яна ҳужумга ташланди.

Ўқув жанги тугади. Сержант Адайгужиев экипажи намуна бўлган жангчилар қатори саналди. Бу вақтда танкчилар ўз командирларини ўраб олишган эди. Устига — устак рота почтальони унга хотинидан келган хатни тутқазди. Рафиқаси уни ва жанговар ўртоқларини бўлинма номидан Москвада, ВЛКСМ Марказий Комитети қабулида вакил бўлиб бориш фахрий ҳуқуқига эришгани билан табриклаган эди.

С. ИНДИН (ЎзТАГ) мухбири.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТУРКИСТОН ҲАРБИЙ ОКРУГИ.

СПОРТ. СПОРТ. СПОРТ. СПОРТ. СПОРТ. СПОРТ.

• Бизнинг интервью

ДЎСТЛИК ВА ЁШЛИК ТУРНИРИ

КПСС XXVII съездига бағишланган «Тошкент тонги — 85» турнири мусобақаларда баҳслар тобора қизғин тус олмоқда. Мамлакатимизнинг юз катакли шашка бўйича энг кучли спортчилари иштирок этаётган бу турнирда республикамизда дастлаб ўтказилган мусобақалар қатнашчилари ҳам бор. СССР экс-чемпиони, «Шашка юлдузлари — 76» турнири ғолиби, ленинградлик спорт мастери Людмила Петрова, Латвиянинг уч карра чемпиони, Самарқандда ўтказилган «Сўғдиёна атиргуллари-84» халқаро турнирининг бронза медали совриндори, ригалик спорт мастери Зоя Увачан ва Ўзбекистон экс чемпиони, СССР чемпионатлари финал баҳси қатнашчиси, ҳамшаҳримиз спорт мастери Озода Аҳмедовалар ана шундай спортчилардандир. Биз улар билан учрашиб, турнир ва унинг роли ҳақида ўз фикрлари билан ўртоқлашишларини илтимос қилдик.

Людмила ПЕТРОВА: «ШАШКАЧИЛАР ВАТАНИ»

— Маълумки, Ўзбекистон юз катакли шашка бўйича аёллар ўртасида ўтказиладиган мусобақаларнинг Ватани ҳисобланади. Бундан 14 йил муқаддам Чирчиқда мамлакат, жаҳон чемпионатидан анча олдин юз катакли шашка бўйича аёллар ўртасида биринчи бутуниттифоқ турнири бўлган эди. Шундан бери серқуёш ўлкангизда бутуниттифоқ ва халқаро мусобақалар мунтазам ўтказилиб келинади. Мен ана шу турнирларнинг барчасида иштирок этиб келаётганимдан беҳад шодман. Чунки бу турнирларда ҳамиша кўп нарсани ўрганаман, шу билан бирга ўз кучимни баҳоли қудрат синаб кўраман.

Бир тасаввур қилинг-а, учрашув пайтида рақиб бўлиб, тугагандан кейин яна опа-сингилдай бир-бирларининг пинжига суқилган спортчиларни учратганмисиз? Бу турнирларда эса ана шундай. Бунга ҳамманинг, улар қатори менинг ҳам ҳавасим келади. Шу боисдан ҳам ҳар гал Ўзбекистон турнирларига бажону дил келаман. Ҳар сафар бу мусобақаларда мамлакатимиз, Ўзбекистон шашкачилари сафига ёш, умидли спортчилар келиб қўшилаётганини кўриб қувонаман. Бугун мамлакатимизнинг серқуёш ва меҳмоннавоз ўлкаси пойтахтида ўтказилаётган турнирни дўстлик ва ёшлик турнири дегим келади.

Зоя УВАЧАН: «КАТТА МУКОФОТ»

—«Тошкент тонги» ва Ўзбекистон турнирлари ҳақида қанча гапирсак озлик қилади. Мен Ўзбекистон турнирларида бешинчи марта иштирок этишим. Ўтган ҳар бир турнирни катта мактаб десам бўлади. Бу ерда сиз бошқа расмий матчларга нисбатан ўзингизда асабийликни ҳис этмайсиз. Ўйин давомида эркин мушоҳада юритасиз, ўйлаган тажрибаларингизни амалда синаб кўрасиз. Бир сўз билан айтганда ҳар тамонлама имтиҳондан ўтиб, етукликдан сабоқ оласиз.

Турнир ҳақида гапирар эканмиз, унинг ташкилотчиларига, серқуёш ўлканинг бағри кенг меҳмондўст мезбонларига таҳсинлар айтгим келади. Спортчилар учун эса барча шароитлар муҳайё этилган. Ҳар сафар ҳам шундай, ҳар сафар ҳам бизни шундай очиқ чеҳра билан қарши олишади. Спортчи учун бундан катта мукофот бўлмайди.

Озода АҲМЕДОВА: «ОММАВИЙЛИК МАКТАБИ»

— Бугунги «Тошкент тонги» турнири ҳақида сўзлар эканман, республикамизда шу кунга қадар ўтказилиб келинаётган бундай мусобақаларнинг аёллар ўртасида шашканинг оммавийлаштиришдаги улкан шарафли ролини ҳам таъкидламоқ лозимдир. Мен Ўзбекистонда ўтказилиб келинаётган барча турнирларда қатнашиб келаяпман. Мана шу турнирлар туфайли Хадича Иброҳимова билан биргаликда СССР спорт мастери бўлдик. Кейинги пайтда республикамизда етишиб чиққан маҳоратли шашкачилар Лайло Иброҳимова, Белла Эстерлис, Эсфира Пилосова, Карима Мирзаева, Полина Гольдшмит ва Фаина Будаеваларнинг шу турнирларда СССР спорт мастери бўлганлиги ҳам диққатга сазовордир.

Ҳар йили мамлакатимизнинг кучли спортчиларини тўплаётган бу турнир — республикамизда етишиб чиқаётган умидли ва истиқболли спортчилар ҳамда аёллар ўртасида шашканинг янада оммавийлашишида муҳим аҳамият касб этади.

Суҳбатни А. ЕТМИШБОЕВ ёзиб олди.

• Ажойиботлар оламида

Номаълум портретлар

СССР Ҳарбий-Денгиз флотининг Марказий архивидан Александр I суиқасд қилганлиги учун қатл этилган народоволецлар — халқ озодлиги учун курашувчиларнинг илгари номаълум портретлари топилди. «Ленморниипроект» институтининг бош мутахассиси Ю. Бондаренко Россияда илк денгиз лойиҳа ташкилотларининг вужудга келиш тарихи тўғрисидаги материалларни ўрганаётиб, бу расмларни собиқ темир йўл министри адмирал К. Н. Посьетнинг шахсий қоғозлари орасидан топди.

Пишиқ қоғозга қалам билан оттита расм Петербург округ судининг биносида чизилган. Бу ерда 1881 йилнинг 2 мартидан 29 мартигача ҳукумат сенатининг алоҳида мажлиси бўлганди. Қоғознинг юқорисига: «Бадбахт ёвузлар. 1 март» деб ёзиб қўйилган. Айни шу куни император ўлдирилганди. Ундан пастда икки қатор қилиб портретлари ишланган ва уларнинг ҳар бири тагига фамилияси: «Желябов, Перовская, Рисаков, Гельфман, Кибальчич, Михайлов», деб ёзилган.

Портретлар ниҳоятда ифодали чиққан. Желябов жиддий, унинг кўзлари ёниб турибди, Перовскаянинг асаблари таранг, лабларини маҳкам қисиб олган, Гельфман ўйчан, Михайлов ғамгин, Кибальчич вазмин, Рисаковнинг кўзлари чуқур тушган, поқайд.

Мутахассислар бу расмлар суд чоғида таниқли рус рассоми К. Маковский ва ҳаваскор рассом А. Несветевич ишлаган расмларга ўхшамайди, демоқдалар. Биринчи марта қаҳрамонларни қалам билан яхшигина расмлар чиза оладиган Посьетнинг ўзи акс эттирган бўлиши мумкин. Чунки қоғоздаги битиклар унинг қўли билан ёзилган.

Чекинганлик учун мукофот

Мукофот жангда кўрсатилган жасорат учун берилиши одат тусига кирган. Лекин чекинганлик... учун ҳам берилган медаллар бор экан. Эндиликда «Бородино жанги» музей панорамасида шундай мукофотлардан бирини кўриш мумкин.

Москвалик Г. Петичер музейга ҳадя этган нумизматика коллекциясида Франциянинг «1912 йил ноябрида Москвадан чекинганлиги учун» медали ҳам бор. Бу медаль даҳшатли ва бадном кампанияда қатнашиб, эски Смоленск йўлидан чекинган Наполеон солдатларига берилган. Мукофотни таъсис этган кишилар афтидан шу кампанияни бошидан кечириб, омон қолишни ҳам салкам жасорат деб ҳисоблаган бўлсалар керак. Коллекцияда шу медаль ёнида музаффар рус солдатларига берилган «1814 йил 19 мартида Парижни олганлиги учун» медали турибди.

Г. Петичер Хонимнинг Бородино панорамасига топширган ҳадясида беш юздан кўп тарихий обида бор. Улар 1912 йил ватан урушининг баъзи воқеалари тўғрисидаги тасаввуримизни кенгайтиради. «Бўлмайдиган иш ҳам бўлади», «жанг чоғида одам жонини қутқариб қолганлиги учун» медаллари, «Берлинни озод этганлиги учун» жетони ва бошқа нишонлар аскарларнинг жасоратларига бағишланган.

— Бу коллекция жуда катта аҳамиятга эга, — деди музей — панораманинг катта илмий ходими И. Езерская. — Биз эски ашёларнинг толмас йиғувчиси Г. Петичер коллекциясидаги қарийб 2 мингта экспонатдан бир қисминигина ажратиб олдик. Улар асосан ҳақиқий ғоятда камёб ашёлардир. Шулардан баъзилари фақат бир нусхада сақланиб қолган. Томошабинларимизга Смоленск, Бородино, Малоярославец қаҳрамонлаарининг кўкракларини безаб турган медаллар ва орденларни кўриш мароқли бўлади, албатта.

ЁШ «ПАХТАКОР»ЧИЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Москвадаги Лужники футбол майдонида бир неча кундан бери давом этган олий ҳамда биринчи лига командалари қошидаги болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари командалари ўртасида мамлакат биринчилиги мусобақалари ниҳоясига етди.

Мусобақаларда Тошкентнинг «Пахтакор» ёш футболчилари муваффақиятли қатнашишди. Ҳамюртларимиз сўнгги турда «Олга» (Фрунзе) командасини енгишди. Бу ўйиндан кейин «Пахтакор»чилар тўплаган очколар сони еттитага етди ва улар турнир пешқадамларига тенглашиб олдилар. Аммо ўзаро учрашувлар натижасига кўра республикамиз пойтахти ёш футболчиларига учинчи совринли ўрин насиб этди. Биринчи ўринга Москва олий спорт маҳорати мактаби сазовор бўлди. «Спартак» (Оржоникидзе) футболчилари эса иккинчи ўринни олишди.

«Пахтакор»нинг ярим ҳимоячиси А. Пятницкий турнирнинг энг яхши ўйинчиларидан бири деб топилди.

ДЕЛЬТАПЛАНЛАР КЎРИГИ

Украина пойтахти Киевда самолётлар ва вертолетлар, мотопланёрлар ва дельтапланлар кўриги ўтказилди. СССР ДОСААФ Марказий комитети ва авиация саноати министрлиги ташкил этган энг енгил учиш аппаратларининг Бутуниттифоқ кўрик конкурсида 130 дан зиёд турли конструкция намойиш этилди.

Кўрикнинг бош мукофоти — таниқли авиаконструктор О. Антонов номидаги соврин Харьков авиация институти конструкторлик бюросига насиб этди.

Суд залидан

ИШҚИ МАГНИТАФОНГА ТУШГАНДИ...

...Қизил ғунча кўчаси. Тунги соат 23. Икки бадмаст йигит ўткинчи машинани тўхтатиб, ҳайдовчидан Оқтепага ташлаб ўтишни сўрашди. Ҳайдовчи рози бўлди. Чунки «меҳмонлари»нинг машинада узоқ сайр этиш ниятида эканликларидан бехабар эди.

Мана, Оқтепага ҳам етиб келишди. Лекин йигитлар тушишга шошилишмади. 4-турар жой шаҳарчасига олиб бориб қўйишни ҳайдовчига «таклиф» этишди. Ҳайдовчи норози оҳангда жавоб қилган эди, йигитлар шундай қараш қилишдики, у мулойимлашиб итоат этишга мажбур бўлди. 4-турар жой шаҳарчасига етиб боришди, бироз айланишди, кейин яна Оқтепа томонга қайтишди. Кўприкка яқинлашганда машина қоронғи жойда тўхтатилди.

Йигитлардан бирига машинада сайр этишгина эмас, балки 800 сўмлик япон магнитофони ҳам ёқиб қолган экан. Шу боисдан у магнитофон симларини узишга, шериги ҳайдовчига дўқ қилиб: «Бақирсанг, сувга ташлаб юбораман» дея қўрқитишга ўтди. Кейин магнитофонни қўлтиққа уриб, ғойиб бўлишди.

Кейин эса «ола бузоқнинг югургани сомонхонагача» деганларидеак магнитофонга ишқи тушган Музаффар Пирматов қамоққа тушди.

Маълум бўлишича Октябрь район ошхоналар трестига қарашли 11-ошхона ишчиси М. Пирматов ўша куни Олим деган йигитча билан танишиб қолган экан. Танишиш шарафига пича-пича отишиб олишган экан. Сўнг сайрга чиқишган, магнитофон ёқиб қолгани учун олиб қочган экан..

Бадмастлик ҳолатида содир этилган ушбу қилмишнинг оқибати шу бўлдики, Музаффар Пирматов магнитофонни «сайратиб» хумордан чиқмасдан эгасига қайтарди. Эвазига Октябрь район халқ судининг суд ҳайъати ҳукми билан тўрт йил олди. Бу «сайри» кучайтирилган режимда ўтадиган бўлди.

И. КУЗГИБОЕВ, милиция капитани.
М. МУРОДОВ.

Редактор Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОЛАШТИРИШ БОШҚАРМАСИ

21 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ

«ТОМОШАБИНЛАР ЭРКАТОЙИ»

КИНОТЕАТРЛАР ВА МАДАНИЯТ САРОЙЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ ЧИҚАРДИ

Сценарий муаллифлари ва режиссёрлари — А. ЗГУРИДИ, Н. ҚЛДИАШВИЛИ.

Ролларда: А. РОМАШИН, К. ГОЛОВКО-СЕРСКИЙ, Г. КУЛИКОВ ва бошқалар.

Фильм А. Купринниңг ана шу номли асари асосида суратга олинган. Фильмда цирк артисти, бола ва Олапарнинг дўстлиги ҳақида ҳикоя қилинади.

КУМУШ БУЮМЛАР САВДО — КЎРГАЗМАСИДА

«ОЛМОС» УЛГУРЖИ — ЧАҚАНА БИРЛАШМАСИНИНГ (Муқимий кўчаси, 22-уй, «Ҳамза» метро станцияси)да

20-МАГАЗИНИДА

6 НОЯБРГАЧА

ҚУМУШ БУЮМЛАР САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ.

САВДО-КЎРГАЗМАСИДА ҚУЙИДАГИ МОЛЛАР СОТУВГА ҚЎЙИЛГАН:

Таллин экспериментал ва Харьков заргарлик заводларида тайёрланган кумуш ва олтин суви югуртирилган зийнат буюмлари — асл навли тош қадалган зираклар, кулонли занжирлар, асл навли тош қадалган узуклар;

дастурхонни безайдиган буюмлар — чой ва кофе қошиқлари, болалар қошиқчалари, салат вилкалари, лаззатли таомлар ва торт вилкалари, сариқ мой пичоқлари, паштет куракчалари.

Магазин соат 11 дан 20 гача ишлайди, соат 14 дан 15.00 гача танаффус.

«ОЛМОС» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ — ЧАҚАНА БИРЛАШМАСИ (телефон 33-17-04).

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —22/X да **Бўрон**, 23/X да **Балет триптихи**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА —22/X да **Келинлар қўзғолони**, 23/X да **Ҳар тўкисда бир айб**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —21/X да **Ёшликда берган кўнгил**, 23/X да **Гулсара**.

кино

21 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТУРМУШГА ЧИҚМАНГ, ҚИЗЛАР» — **Санъат саройи** (жуфт соатларда, телефонлар: 44-21-34, 44-21-44, 44-21-74).

«ТОМОШАБИНЛАР ЭРКАТОЙИ» — **Чайка** (тоқ соатларда, телефон 77-06-20), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 58-36-06).

«ЧИН ҚАЛБДАН СИЗНИНГ...» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«ПАЛЕРМОДА ЮЗ КУН» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (тоқ соатларда, телефон 78-47-25), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«ОЛТИН ТЮЛЕНЬ» — **Ватан** (тоқ соатларда).

«ШАФҚАТСИЗ РИНГ» — **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

«ҚУЙ ҲАЗИЛИНГНИ» — **К. Ерматов номли** (тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«МЕН САЙЛАГАН ОДАМ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ОРТИНГГА БОҚ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

22 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТУРМУШГА ЧИҚМАНГ, ҚИЗЛАР» — **Санъат саройи** (жуфт соатларда, телефонлар: 44-21-34, 44-21-44, 44-21-74).

«ТОМОШАБИНЛАР ЭРКАТОЙИ» — **Чайка** (тоқ соатларда, телефон 77-06-20), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Тинчлик** (тоқ соатларда, телефон 58-36-06).

«ЧИН ҚАЛБДАН СИЗНИНГ...» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«ПАЛЕРМОДА ЮЗ КУН» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Тошкент Советининг 50 йиллиги** (тоқ соатларда, телефон 78-47-25), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«ОЛТИН ТЮЛЕНЬ» — **Ватан** (тоқ соатларда).

«ШАФҚАТСИЗ РИНГ» — **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

«ҚУЙ ҲАЗИЛИНГНИ» — **К. Ерматов номли** (тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

«МЕН САЙЛАГАН ОДАМ» **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ОРТИНГГА БОҚ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

ТВ

сешанба

22 ОКТЯБРЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Мультфильмлар: «Каҳрабо қаср», «Ғозлар-оққушлар».
10.20 «Оловли йўллар» киноромани. «Менинг республикам». Телевизион бадиий фильм. 2-қисм.
11.25 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида».
11.55 П. И. Чайковский. Торли оркестр ижроси учун серенада. СССР Давлат академик Большой театрининг камер оркестри чалади.
12.30 Янгиликлар.
* * *
15.00 Янгиликлар.
15.20 Социалистик мамлакатлар ҳужжатли фильмлари: «Добруджа — яшнаган ер» (БХР), «Бир-биримиздан ўрганамиз» (ВХР), «Вьетнам эскизлари» (ВСР), «Влодзимеж Пухальский олами» (ПХР).
16.00 А. Вивальди. «Глория». Солистлар, хор ва оркестр ижроси учун кантата. Ижро этадилар — Давлат «Виртуози Москвы» камер оркестри, Москва камер хори.
16.40 «Лениндан ўрганамиз». «В. И. Лениннинг Кремлдаги кабинети ва уйи» музейига экскурсия.
17.05 «Менинг диёрим». Телефильм премьераси (Тошкент).
17.15 «Концерт залида — мактаб ўқувчилари».
18.15 «Ишлар ва одамлар». «Сибирь тупроғи».
18.45 Аргентина фольклор ансамблининг концерти.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Бу қанақа қуш?» Мультфильм.
19.40 «Шу куннинг почтаси». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради.
20.10 «Оловли йўллар» киноромани. «Менинг республикам». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-қисм.
21.30 «Время».
22.05 «Дмитрий Журавлёв ўқийди». Фильм-концерт.
23.15 «Дунё воқеалари».

● ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Салом, кичкинтойлар!» Мультфильм.
8.00 «Пионер телетайпи» (рус.).
8.10 «Тонгги тароналар».
8.20 «Ўзбек мадоннаси». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»).
8.30 «Ахборот».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Бир чигитдан минг чигит». Республика Қўғирчоқ театрининг спектакли.
19.00 «Ишга тушириладиган объектлар — сафга!» Фарғона фуран бирикмалари химия заводининг янги қувватлари (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
20.05 «Халқ қалби». Фильм-концерт.
20.30 «Ахборот».
20.55 «Балет шинавандаларига». П. И. Чайковский. «Уйқудаги гўзал».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Хирмонингизга барака». Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт.
23.20 Кўрсатувлар программаси.

● ЎзТВ II

9.00 — 16.45 МТ II
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. Совет жамиятининг социал ривожланиши ва маданияти.
18.40 «Маҳаллий линияларнинг учувчилари». Телефильм.
18.55 «Дилбарим». Кинокомедия («Ўзбекфильм»).
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Опералардан саҳналар.
21.30 МТ II

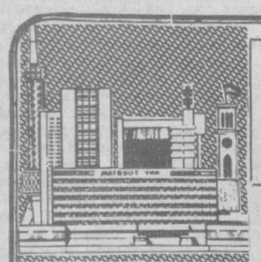

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и Ташгорсовета.

(Газета бир йилда 300 марта чиқади).

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ШАҲРИ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар: секретариат — 33-57-02: бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 33-08-74; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-55-39; Совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот —33-28-95; спорт ва ҳарбий ватанпарварлик ишлари— 32-55-32; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими— 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р — 14091. А-2244. Индекс 64690 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10